

۳

جمعه ۱۲ اردیبهشت ۹۳

ار دیبهشت کتاب

27th Tehran
International
Book Fair

تشریح روزانه
پیست وهفتمین
نمایشگاه بین المللی
کتابخوان

کتاب ایران می تواند جهانی شود

- شکبیا، ناشکیبا شد!
- غوغای افغانستان در طبقه دوم شبستان
- فرهاد فخرالدینی: مدیون کتاب ه
- از قافله نشر الکترونیک عقب نمائیم

برگ اول

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: کتاب ایران می تواند جهانی شود

نمایشگاه کتاب تهران؛ نمایشگاه یا فروشگاه

امیر مسعود شهرام نیا؛ قائم مقام نمایشگاه کتاب تهران

بار دیگر با فرا رسیدن ماه اردیبهشت، بهار کتابخوانها، نویسندگان و سایر اهالی صنعت نشر فرارسید. با وجود اینکه امسال بیست و هفتمین دفتر نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ورق می‌خورد، ولی هنوز بحث‌ها و گفتگوها درباره ماهیت و اهداف این نمایشگاه پابرجاست.

کسانی که فرصت بازدید یا مطالعه نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب در دنیا را داشته‌اند، نیک می‌دانند که این نمایشگاه‌ها دو دسته‌اند؛ دسته اول نمایشگاه‌هایی همچون لندن، پاریس و بولونیا که نمایشگاه تخصصی با مخاطب خاص هستند و هدف اصلی آنها آشنایی ناشران دنیا با یکدیگر، اطلاع از آثار هم و احیاناً تفاهم برای خرید و فروش کپی‌رایت این آثار یا توزیع و فروش آنها در بازارهای طرف مقابل است. در این دسته از نمایشگاه‌ها مراجعه مخاطب عام و خرید و فروش کتاب مطرح نیست و بازدید عموم صرفاً جنبه اطلاع‌رسانی و آشنایی دارد. اما دسته دوم نمایشگاه‌ها همچون نمایشگاه کتاب دهلی نو و بیروت، علاوه بر نمایشگاهی بودن، جنبه فروشگاه‌های هم برای عموم مردم دارند. لذا ناشران حاضر که اغلب آنها را ناشران بومی و هم‌زبان تشکیل می‌دهند بیشتر به دنبال فروش آثار خود در نمایشگاه هستند. برخی نمایشگاه‌ها همچون نمایشگاه کتاب فرانکفورت هم کوشیده‌اند و چه‌الجمعی از این دو ویژگی را لحاظ کنند و روزهایی را به متخصصان و یک یا دو روز را به عموم مردم اختصاص دهند (اگر چه وجه فروش کتاب‌ها بسیار کم‌رنگ و محدود به روز آخر است) اما نمایشگاه کتاب تهران اگر چه ماهیتاً به گروه دوم شبیه است، ولی عملاً به یک فستیوال بسیار بزرگ و بسیار فراتر از یک نمایشگاه صرف یا حتی یک بازار بزرگ تبدیل شده است. حضور چند هزار ناشر، صدها موسسه و سازمان به علاوه میلیون‌ها بازدیدکننده، جشنواره عظیمی را رقم زده است که در آن وجه نمایشگاهی با برنامه‌هایی همچون بازار جهانی کتاب، غرفه‌های نمادین کشورها، انجمن‌های دوستی در بخش خارجی و سازمان‌ها و نهادها در بخش داخلی رقم می‌خورد و وجه فروشگاه‌های با حضور چند هزار ناشر داخلی و خارجی، نمایشگاه را به بازار بزرگی برای خرید و فروش کتاب تبدیل کرده است. وجه جشنواره‌ای، سرگرمی و آموزشی آن هم در قالب صدها برنامه جنبی از نشست‌های آموزشی و علمی مختلف، برنامه‌های جذاب و سرگرمی‌های متنوع، جنگ‌های شادی و... تا فضاهای گردشگری و غرفه‌های اغذیه‌فروشی شکل گرفته است.

اگر چه این تنوع و چندگانگی کارکرد نمایشگاه فی‌الذاته حسن محسوب می‌شود و فرصت فرهنگی بزرگی است که به راحتی نمی‌توان از آن صرف‌نظر کرد، ولی عملاً جای یک نمایشگاه تخصصی کتاب با حضور جدی ناشران، نویسندگان و موزعان داخلی و خارجی برای گفتگو و همکاری در جهت تقویت صنعت نشر، خصوصاً بعد بین‌المللی آن خالی است.

امید است با تدبیر و بازبینی عملکرد ۲۷ ساله این نمایشگاه در دولت تدبیر و امید، راهکاری بهینه برای توجه به هر سه بعد آن فراهم شود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به تاکید همیشگی امام راحل (ره) بر صدور انقلاب اسلامی به خارج از مرزها، یکی از راه‌های تحقق این مسأله را، ترجمه آثار ایرانی به زبان‌های دیگر دانست.

در دومین روز نمایشگاه کتاب تهران، علی جنّتی، از سالن ترجمه که در شیستان مصلی برپا شده، بازدید کرد و در جریان فعالیت‌های آن قرار گرفت.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سخنان خود ابتدا به پیشینه تمدنی و غنای ادبی ایران اشاره و تاکید کرد: ما باید بتوانیم گنجینه عظیم ادبیات و اندیشه این سرزمین را که در اختیارمان است، به خارج از کشور هم منتقل کنیم.

وی با بیان اینکه «ما آثار بسیار ارزشمندی از گذشته داریم» مثالی زد و افزود: کتابی مانند «منطق‌الطیر» عطار که اخیراً هم به چند زبان مختلف از جمله فرانسوی ترجمه شده، می‌تواند در شناخت فرهنگ ایرانی از سوی خارجی‌ها موثر

باشد. مجموعه آثاری هم که در ۳۰ سال گذشته منتشر شده، به خصوص آنهایی که در حوزه‌های علوم انسانی است، عموماً از غنای بسیار خوبی برخوردار هستند و دلیلی ندارد که ما نتوانیم آنها را به جهان معرفی کنیم.

به گفته وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حال حاضر حدود ۲۰ هزار عنوان کتاب از فارسی به زبان‌های دیگر ترجمه شده که به دلیل فضای اندک تنها ۸ هزار عنوان آن در سالن ترجمه به

معرض دید باز دید کنندگان گذاشته شده است. وی خواستار آن شد که اطلاعات مربوط به این کتاب‌ها در سال آینده در قالب لوح فشرده به مردم عرضه شود و حتی آنها بتوانند این آثار را رایگان دانلود کنند.

جنّتی تاکید کرد: کشورهایمانند اندونزی و مالزی که بالغ بر ۲۰۰ میلیون نفر جمعیت دارند، فرصت مناسبی برای ما هستند تا کتاب‌هایمان را به زبان آنها که مالایی است، ترجمه و منتشر کنیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: اگر خانه ترجمه امسال راه اندازی شود و افراد شاخصی از بین مترجمان کشور، چه در داخل و چه در خارج بتوانند از امکانات آن استفاده کنند، گام رو به جلویی خواهد بود.

جنّتی در عین حال تاکید کرد: البته ترجمه یک کار بسیار

تخصصی است و آثاری هم که در سالن ترجمه قرار داده شده است، باید مورد بازبینی کارشناسانه قرار گیرد، چون واقعیت این است که گاهی یک کتاب ممکن است ارزشمند باشد اما اگر ترجمه خوبی از آن ارائه نشود، ارزش خود را از دست خواهد داد. وقتی یک ترجمه شاخص از یک کتاب صورت گیرد، قطعاً جای خود را بین مخاطبان آن زبان خواهد یافت.

جنّتی همچنین از مدیرعامل خانه کتاب و دست‌اندرکاران سالن

**گاهی یک کتاب ممکن است
ارزشمند باشد اما اگر ترجمه
خوبی از آن ارائه نشود، ارزش
خود را از دست خواهد داد.
وقتی یک ترجمه شاخص از یک
کتاب صورت گیرد، قطعاً جای
خود را بین مخاطبان آن زبان
خواهد یافت**

علی جنتی پیش از ظهر دیروز (چهارشنبه ۱۱ اردیبهشت) در جمع خبرنگاران حاضر در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به سوالات آنان در خصوص موضوعات مرتبط با این رویداد مهم فرهنگی کشور و نیز برخی مسائل روز پاسخ داد.

وی در پاسخ به این سوال که شما در روز پیش خواستار برخورد دستگاه قضایی با سازندگان سی دی «من روحانی هستم» شدید و این در حالی است که رئیس جمهور خود بر آزادی بیان در جامعه تاکید کرده است، گفت: ما اشاره کردیم که کسی نمی‌تواند مانع نقد و انتشار آن در جامعه شود. در همین نمایشگاه کتاب، آثار زیادی هم از سوی کسانی که موافق دولت هستند و هم از جانب کسانی که منتقد و حتی مخالف دولت هستند، عرضه شده است. من هم به همکارانم توصیه کردم که مانع عرضه این کتاب‌ها نشوند، اما نکته مهمی که وجود دارد این است که برخی در پوشش نقد، به اتهامات ناروا، تخریب و توهین می‌پردازند که این به هیچ وجه قابل قبول نیست.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: این افراد آمده‌اند و این توهین‌ها را در قالب «سی دی» مطرح کرده‌اند و در مجامع عمومی و آن هم در حجم انبوهی انتشار داده‌اند، آن هم در مورد چهره برجسته‌ای مانند دکتر روحانی که سابقه خدمات ایشان به انقلاب اسلامی از سال ۱۳۴۰ هم‌گمان بارز است و در صحنه‌های مختلف دفاع مقدس، نقش بسیار موثری داشته‌اند.

جنتی در پاسخ به این پرسش که آیا خود شما این مستند را دیده‌اید، ضمن بیان این جمله که «من آن را شخصاً ندیده‌ام اما مطالبی درباره‌اش خوانده‌ام» بار دیگر خواستار برخورد مراجع قضایی با سازندگان این لوح فشرده شد و تاکید کرد: طبیعتاً دستگاه قضایی باید در این خصوص پاسخگو باشد.

وی همچنین به سوال یکی از خبرنگاران مبنی بر اینکه «آقای روحانی در واگذاری ممیزی به مردم تاکید داشت. نظر شما در این خصوص چیست؟» اینگونه پاسخ داد: آقای روحانی چنین چیزی نگفته‌اند. ایشان گفتند وجدان عمومی بهترین قاضی و داور در خصوص این مساله است که کدام کتاب بیشتر مورد استفاده قرار بگیرد و کدام کتاب در کتبخانه عزلت بماند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین در پاسخ به این سوال که «امسال تبلیغات محیطی و غرفه‌های اغذیه‌فروشی همچنان در اختیار مصلی است و این در حالی است که مردم از خدمات این دو بخش راضی نیستند و همچنین شنیده می‌شود با وجود این سرویس کم کیفیت، مصلی از وزارت ارشاد بیش از ۲ برابر مبلغ سال گذشته را بابت اجاره این مکان دریافت کرده است»، ضمن تایید ضمنی این مدعا، گفت: واقعیت این است که اینجا (مصلی تهران) جای برگزاری نمایشگاه کتاب نیست، جای عبادت است و ما هم به خاطر اضطراری که داشتیم، نمایشگاه کتاب تهران را در اینجا برگزار کردیم و واقعیت این است که ما برای اینکه برگزاری نمایشگاه کتاب تهران قطع نشود و امسال هم ادامه پیدا کند، رضایت دادیم که این نمایشگاه، امسال هم در مصلی برگزار شود.

وی ادامه داد: محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران هم که در سال‌های گذشته، نمایشگاه کتاب در آن محل برگزار می‌شد، جای مناسبی نیست و ظرفیت کاملی برای جانمایی چنین مجموعه عظیمی ندارد و لذا ما باید به فکر یک مکان دائمی برای نمایشگاهی در خور نام جمهوری اسلامی ایران باشیم؛ مجموعه «شهر آفتاب» که شهرداری تهران وضعیت آن را بررسی کرده، جای بسیار خوبی برای برگزاری نمایشگاه کتاب تهران است و امیدواریم هر چه سریعتر این مکان احداث شود و ما بتوانیم نمایشگاه‌های آینده را در شهر آفتاب برگزار کنیم.

جنتی همچنین اظهار امیدواری کرد با همکاری شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران، شهرداری تهران و همچنین تشکل‌های صنفی حوزه نشر، یک محل آبرومند برای نمایشگاه کتاب تهران ساخته شود تا بتوان حتی در طول سال هم نمایشگاه‌های حوزه کتاب را در آنجا برگزار کرد.

حضور آحاد ملت مخصوصاً جوانان باشد. ۲- مجموعه برنامه‌های پیشنهادی، اساسنامه و اقدامات زیرساختی خانه فرهنگ ایثار و مقاومت به عنوان یکی از برنامه‌های محوری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مورد حمایت قرار گیرد. ۳- نسبت به حضور «خانه فرهنگ ایثار و مقاومت» در سایر نمایشگاه‌های کشوری و استانی مساعدت شود و ۴- با حمایت مسئولان ذی‌ربط زمینه ایجاد کرسی‌های نظریه‌پردازی، برگزاری نشست‌های تخصصی و تشکیل کمیته‌های فکری و برنامه‌ریزی در طول سال فراهم و اجرایی شود.

ترجمه نمایشگاه کتاب تهران قدر دانی کرد و در پایان لوح تقدیری را به انصار یان از مترجمان کشور اهدا کرد.

پیش از سخنان وزیر ارشاد، نجفقلی میرزایی، مدیرعامل خانه کتاب و مدیر کمیته فعالیت‌های فرهنگی و علمی نمایشگاه کتاب تهران، ایجاد سالن ترجمه را گامی مقدماتی برای تاسیس «خانه ترجمه» به عنوان مرکزی دانست که بتواند ضمن بررسی جریان ترجمه در ایران، برای آن برنامه ریزی کند و بانک‌های اطلاعاتی مورد نیاز آن را فراهم کند.

وی افزود: در حال حاضر اطلاعات صحیحی از وضعیت کتاب‌های ایرانی که بسیار هم شرایط افتخارآمیزی نسبت به کشورهای منطقه دارند، در سطح جهان ارائه نمی‌شود و قطعاً ایجاد «خانه ترجمه» می‌تواند بازوی بین‌المللی حرکت ترجمه در ایران باشد.

مدیرعامل خانه کتاب همچنین اظهار امیدواری کرد که خانه ترجمه بتواند نوعی هماهنگی صنفی میان مترجمان ایرانی به وجود بیاورد تا در آن، اولویت‌های ترجمه مشخص شوند.

نجمه شبیری، مترجم و عضو گروه ادبیات اسپانیولی دانشگاه علامه طباطبایی دیگر سخنران این برنامه بود که طی سخنانی گفت: ترجمه کتاب‌های ایرانی به زبان‌های خارجی حتی بیشتر از فعالیت رایزنی‌های فرهنگی ایران در خارج از کشور، در شناخت خارجی‌ها از ایران و انتقال المان‌های فرهنگی ایرانی به جهان موثر بوده‌اند.

■ افتتاح خانه فرهنگ ایثار و مقاومت

وزیر ارشاد در ادامه بازدید دیروز خود از نمایشگاه کتاب تهران، خانه فرهنگ ایثار و مقاومت را که در ضلع جنوبی مصلی واقع شده، افتتاح کرد.

جنتی در این برنامه با اشاره به اینکه ایثار مفهومی فراتر از آن چیزی دارد که در اذهان در خصوص دفاع مقدس شکل گرفته است، گفت: ایثار یعنی اینکه انسانی که خودش به چیزی نیازمند است، در عین قرار داشتن در این وضعیت، دیگران را بر خودش مقدم بداند.

وی با اشاره به وظایف اساسی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بنیاد شهید انقلاب اسلامی در حمایت و گسترش فرهنگ ایثار، یادآور شد: آنچه مهم است، این است که بتوانیم این فرهنگ را در جامعه خودمان نگهداری کنیم و آن را رواج دهیم. این رسالت بزرگ همه ماست اما در مرحله اول، خود ایثارگران باید پیشقدم شوند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به دست‌اندرکاران برپای خانه فرهنگ ایثار و مقاومت در نمایشگاه کتاب تهران پیشنهاد کرد با باری گرفتن از بنیاد شهید، خانه فرهنگ ایثار و شهادت را به عنوان یک نهاد مردمی و ملی راه‌اندازی کنند.

در خانه فرهنگ ایثار و مقاومت، چهار میز برپا شده تا در آن ایثارگران، بانوان، نوجوانان و ایثارنویسان و ایثارپژوهان که از عموم مردم و بازدیدکنندگان نمایشگاه کتاب هستند، جمله یا عبارتی با مفهوم ایثار را به یادگار بگذارند تا در کتابی با عنوان «فرهنگ ایثار»، اولین کتاب مردمی جهان، منتشر شود.

سعید الفتی، مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور ایثارگران هم در مراسم افتتاح خانه فرهنگ ایثار و مقاومت در سخنانی هدف از راه‌اندازی این مکان را برای اولین بار در نمایشگاه کتاب تهران، ترویج این فرهنگ در جامعه عنوان کرد.

وی همچنین گفت: ما سعی کرده‌ایم وجهه مردمی ایثار و مقاومت را در این فضا نشان دهیم و قصد داریم این تلقی را اصلاح کنیم که ایثارگران فقط آنهایی هستند که در دوران دفاع مقدس فداکاری کرده‌اند؛ ایثار، یک فرهنگ ملی و اسلامی است که ما هم قصد داریم آن را توسعه دهیم.

در ادامه این نشست، بیانیه رسالت فرهنگ ایثار و مقاومت قرائت شد که در آن از ایثار به عنوان عالی‌ترین فرهنگ انسانی که ریشه در فطرت انسان دارد، یاد شده بود. در این بیانیه تحقق موارد زیر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواسته شده است:

۱- خانه فرهنگ ایثار و مقاومت نهادینه شده و مکانی دائمی برای

آنچه مهم است، این است که بتوانیم فرهنگ ایثار را در جامعه خودمان نگهداری کنیم و آن را رواج دهیم. این رسالت بزرگ همه ماست اما در مرحله اول، خود ایثارگران باید پیشقدم شوند

■ موافقت با برگزاری نمایشگاه کتاب در مصلی از روی ناچاری بود

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بار دیگر تاکید کرد که مصلی مکان مناسبی برای برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیست و گفت: موافقت با برگزاری نمایشگاه امسال در این مکان، از روی ناچاری بوده است.

گزارش بررسی کتاب‌های طنز سوره مهر شکیبا، ناشکیبا شد!

▲ شهرام شکیبا

▲ اسماعیل امینی

▲ رضارفعی

▲ ناصر فیض

کرد: از روزی که دفتر طنز توسط زروئی نصرآباد پایه‌گذاری شد من با دوستانم در این مرکز مراوده داشتیم. البته مقوله طنز آنچنان گسترده است که به یک دفتر محدود نمی‌شود. حتی در برخی کتاب‌های سوره مهر که با موضوع خاطرات زندانیان انقلابی و آزادگان جنگ تحمیلی هم منتشر شده، رگه‌هایی از طنز دیده می‌شود.

مجری برنامه تلویزیونی قند پهلوی درباره سابقه طنز نویسی در مطبوعات ایران گفت: پیش از این مجله‌ای به نام «توفیق» بود که پیشکسوتان و شاعران نسل جوان را کنار هم جمع می‌کرد. آنجا بود که از هر ۱۰ سروده یک شاعر جوان، ۹ شعر حذف و یکی برای چاپ انتخاب می‌شد و حتی خیلی از جوانان شعرهای مردودشان را هم به عنوان یادگاری نگه می‌داشتند. حالا که توفیق نیست، محافل و دورهمی‌ها و شب شعرهایی که به وجود آمد، جای خالی چنین مرجعی را برای اهالی طنز پر می‌کند. دفتر طنز جور فقدان این محافل را به دوش می‌کشد و شعرهایی که منتشر می‌کند، از هفت خوان رد می‌شوند.

■ گلابه‌های شکیبا

در دقایق پایانی این برنامه، شهرام شکیبا هم خود را به غرفه سوره مهر رساند. او با بیان اینکه تنها به احترام ناصر فیض، اسماعیلی امینی و رضارفعی در این نشست حاضر شده، عنوان کرد: متأسفانه کمی از دفتر طنز حوزه هنری دلگیرم. ساده‌ترین کتاب من که شائبه‌های سیاسی هم در آن وجود نداشت، به راحتی رد شد و در فهرست انتشار این دفتر قرار نگرفت! من هم این کتاب را نزد سیدمهدی شجاعی در نشر «کتاب نیستان» بردم. شجاعی انسان متدینی است و با لطف او کتابم به چاپ دوم رسید.

شکیبا ادامه داد: البته باید بدون هیچ تعارفی بگویم کسی در دفتر طنز سوره مهر ویژه‌خواری نکرده است و قطعاً اگر بخواهیم از شاعران خوب طنز پرداز ییاد کنیم، نمی‌توانیم از نام ناصر فیض بگذریم. او چیزهای زیادی به حوزه هنری اضافه کرده است. درباره آثار منتشر شده این دفتر هم باید تاکید کنم همه آنها بدون تعارف آثاری درخورند و کتاب‌هایی که منتشر شده، گزارش نبوده و گزینش‌اند.

خالق «صفحه آخر» با بیان اینکه دفتر طنز در حوزه دفاع مقدس هم عملکرد خوبی داشته است، اضافه کرد: این مجموعه باید برای شاعران جوانی که می‌خواهند به سمت دنیای طنز حرکت کنند، کتابی منتشر کند تا بتوانیم از ظرفیت‌های زبان فارسی برای ساختن موقعیت طنز در شعر بهره ببریم.

فیض با بیان اینکه باید نقد شویم تا بدانیم چه کار کنیم و چه کار نکنیم، اظهار کرد: مردم ایران، مردمی فرهیخته‌اند که پیش از سلاح، قلم به دست می‌گیرند و تاریخ این مساله را ثابت می‌کند. ما با طنز در چنین جامعه‌ای سرو کار داریم.

■ شعر طنز و سیاستمداران فوتبالی

اسماعیل امینی هم در این نشست با اشاره به اینکه همه کتاب‌های طنز دفتر حوزه هنری را خوانده، اضافه کرد: اغراق نیست اگر بگویم همه آثار طنز منتشر شده در کشورمان را خوانده‌ام، چون تخصص من این است و کتاب طنزی نیست که منتشر شده باشد و آن را نخوانده باشم.

مؤلف «گزیده شعر طنز» افزود: اگر مراکزی مانند دفتر طنز حوزه هنری نباشد، طنز به دست کسانی می‌افتد که سرشته‌ای از آن ندارند. مثل سیاستمدارانی که وارد فوتبال شدند و آن را به روزی انداختند که ورزشگاه‌های لبریز از جمعیت، حالا برای مهم‌ترین بازی، میزبان حدود ۲۰ هزار تماشاگرند. اگر طنز هم اینطور بود و دستخوش برخی سیاستمداران داخلی و خارجی می‌شد، از بین می‌رفت.

وی با انتقاد از تعریف طنز در جامعه گفت: متأسفانه حالا فحاشی، بدگویی و بی‌فرهنگی به عنوان طنز معروف شده اما طنز ملزم به رعایت اخلاق است. ذهنیت اشتباه دیگری که وجود دارد این است که گمان می‌کنند کسی که طنز است لزومی ندارد از شعر و ادبیات و صناعات ادبی آگاهی چندانی داشته باشد. اما باید این اصل را جا انداخت که طنز پرداز باید شعر را جدی بگیرد. خیلی ناشران معروف گمان می‌کنند هر چیزی طنز است و آن را منتشر می‌کنند و فقط مراکز معدودی مانند دفتر طنز حوزه هنری در این باره سختگیری می‌کنند.

امینی درباره جدیت کار طنز پردازان اظهار کرد: پیش از تاسیس دفتر طنز، شاعران طنز پرداز پرداختن به این شیوه را کنار کارهای دیگرشان انجام می‌دادند، اما این مرکز روی شعر طنز کار زیادی انجام داد و حالا شاعرانی هم وجود دارند که تخصصشان سرودن طنز است. برپایی شب‌های شعر «در حلقه زندان» و «شکر خند» هم از کارهای مهم حوزه هنری بود.

رضارفعی، شاعر، طنز پرداز و مجری برنامه «قند پهلوی» هم که در نیمه‌های نشست خود را به غرفه حوزه هنری رسانده بود، عنوان

شهرام شکیبا در نشست بررسی کتاب‌های طنز سوره مهر که روز گذشته (پنجشنبه ۱۱ اردیبهشت) به میزبانی غرفه این انتشارات برگزار شد، از منتشر نشدن کتابش انتقاد کرد.

ناصر فیض، مدیر دفتر طنز حوزه هنری در ابتدای این برنامه که با حضور وی و اسماعیل امینی آغاز شد، اظهار کرد: دفتر طنز حوزه هنری ۱۰ سال پیش به ابتکار ابوالفضل زروئی نصرآباد، مدیر وقت این مرکز شکل گرفت. هدف تاسیس این دفتر بازتعریف معنی طنز مکتوب در جامعه بود و می‌خواست کارایی طنز را تبیین کند.

سراینده «فیض بوک» قدمت واژه طنز در ایران را ۶۰ سال عنوان کرد و افزود: یک سده پیش طنز معنای امروزی‌اش را نداشت و به عنوان طعنه و کنایه در ادب فارسی به کار می‌رفت. به همین دلیل هنوز هم معنای اصلی آن جا نیفتاده است. خیلی‌ها طنز را رأس هر می‌دانند که بر زیر مجموعه‌هایی مانند هجو و هزل و شوخ‌طبعی مقدم است و برخی نیز چنین تعبیری ندارند.

فیض متعالی‌ترین شکل شوخ‌طبعی را طنز دانست و گفت: با ایجاد دفتر طنز حوزه هنری، طنز پردازان جایی برای ارائه آثارشان پیدا کردند.

خالق مجموعه شعر «املت دسته‌دار» با اشاره به اینکه در فضای رسانه‌ای ایران روزنامه‌هایی وجود دارند که مطالب‌شان ۱۸۰ درجه مقابل هم است، اضافه کرد: در چنین جامعه‌ای اگر کسی بخواهد طنز بنویسد، کار دشواری پیش رو دارد. او باید مواظب باشد در کارش اهانت به زبان، لباس و آداب و رسوم اقوام مختلف نباشد، چرا که یک رسم، در جایی معنای مثبتی می‌دهد و ممکن است در اقلیمی دیگر این بار را نداشتن باشد. به هر حال معتقدم یک نگاه محافظه کار بر فضای طنز پردازان غالب است.

مدیر دفتر طنز حوزه هنری ادامه داد: اعتقادات انسان از دو منظر قابل توجه هستند، نخست از حیث ملی و فرهنگی که ایرانیان همواره مردمی اخلاق‌مند به حساب می‌آیند و هر اتفاقی در تاریخ ایران افتاده با نگاه اخلاقی دیده شده است. حتی هنگامی که از یک سلطان هم انتقاد شده، غالباً از بی‌اخلاقی او سخن به میان آمده است. منظر دیگر آموزه‌های مذهبی ماست که در آن سفارش زیادی نسبت به اخلاق شده است.

وی با انتقاد از تعداد اندک کتاب‌های حوزه طنز، توضیح داد: پژوهشگران برای خواندن کتاب‌های طنز با حجم بالایی از این آثار روبرو نیستند. البته در دفتر طنز حوزه هنری معیارهایی برای انتشار آثار وجود دارد تا نشان این مرکز را هم حفظ کند.

در یک نشست بررسی شد

همه راه‌ها

برای تعامل

نویسندگان فارسی زبان

نشست مجمع خیرین مدرسه‌ساز
با حضور رئیس نمایشگاه

مدرسه‌سازان

جهدگران عرصه دانایی هستند

حوالی ساعت ۱۶ روز گذشته (پنجشنبه ۱۱ اردیبهشت ماه) سرای اهل قلم ناشران آموزشی پرازدحام و شلوغ شده بود؛ جمعی از دانش‌آموزان و علاقه‌مندان مدرسه‌سازی دور هم جمع شده بودند تا کمی بیشتر درباره برنامه‌ها و فعالیت‌های مجمع خیرین مدرسه‌ساز بدانند. در این نشست سید عباس صالحی، رئیس بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با اشاره به برنامه‌های موفق این مجمع در طول سال‌های مختلف گفت: مسیر فعالیت‌های مجمع خیرین مدرسه‌ساز نشان می‌دهد که اگر کارهای فرهنگی به مردم سپرده شود، ثمره نیک آن در جامعه نمایان می‌شود. او با بیان اینکه در این میان، اعتماد به مردم در حوزه فرهنگ لازم و ضروری است، افزود: اگر دولت‌ها به مردم اعتماد کنند ضرر نخواهند کرد و ما نیز تلاش خواهیم کرد در این زمینه وارد شویم، ما در گذشته شاهد مدارسی دو شیفته یا سه شیفته بودیم و مدارس در وضعیت اسفناکی قرار داشتند و اکنون به همت این مجمع مدارس خوب و استانداردی در کشور ساخته شده است.

صالحی مجمع خیرین مدرسه‌ساز را سرمشق حرکتی تاریخی در حوزه فرهنگ و دانش دانست و ادامه داد: این موضوع نشان می‌دهد که اگر مردم به سوی مشارکت در کارها و برنامه‌های خیریه بیایند، کارستان می‌شود. پس بگذاریم که مردم بیایند.

در بخش دیگر این مراسم، محمدرضا حافظی، رئیس مجمع خیرین مدرسه‌ساز کشور نیز در سخنانی گفت: این مجمع، ادامه حرکت بزرگی است که از ۱۶ سال پیش تاکنون در کشور آغاز شده است، حرکتی که رهبر معظم انقلاب آن را جهادی مقدس نامیده است. ما ۱۶ سال قبل جمعیت اندکی بودیم اما اکنون به ۵۰۰ هزار نفر در کشور و یک هزار نفر در سراسر جهان تبدیل شده ایم.

حافظی گفت: مجمع در ۳۱ استان و ۵۵۰ شهرستان در سطح جهان حضور فیزیکی فعالی دارد.

او همچنین به ورود خیرین به عرصه‌های دیگر فرهنگی اشاره کرد و افزود: ورود خیرین به حوزه کتابخانه‌سازی و کتابداری یا حتی ساخت مسکن موجب شده است که این حرکت فرهنگی در کشور توسعه پیدا کند و فرهنگ کتابخانه‌سازی شکل و شمایلی جدید به خود گیرد. هم این بوده که ما بیش از دولت در کشور مدرسه احداث کرده ایم به طوری که اکنون ۳۲ درصد از حجم کل مدارس کشور به همت خیرین مدرسه‌ساز احداث شده است و این افتخاری برای مردم ایران به شمار می‌آید. خیرین مدرسه‌ساز، جهادگران عرصه علم و دانایی و همچنین جهادگران با نفس هستند زیرا اندوخته خود را در راه علم هزینه می‌کنند و در این میان با نفس خود نیز مبارزه می‌کنند.

رئیس مجمع خیرین مدرسه‌ساز کشور با اشاره به نیمه‌کاره بودن شش هزار و ۸۰۰ پروژه مدرسه‌سازی در دولت نهم و دهم، ادامه داد: به پیشنهاد مجمع و با تصویب مجلس شورای اسلامی، مجمع ما به این کار ورود پیدا کرد و توانستیم در این مدت حدود ۸۰۰ پروژه را به اتمام برسانیم و امیدواریم به همت مردم و خیرین شش هزار مدرسه دیگر را نیز کامل کنیم.

این نشست که با استقبال خوبی از سوی بازدیدکنندگان نمایشگاه همراه شده بود ساعت ۱۶/۳۰ دقیقه به پایان رسید.

صندلی‌ها تقریباً پر شده بود که نشست آغاز شد؛ نشست تخصصی «راهکارهای تعامل میان نویسندگان فارسی زبان جهان» که با حضور علیرضا قزوه، شاعر و مدیر سابق مرکز تحقیقات زبان فارسی در دهلی نو، دکتر قهرمان سلیمانی، معاون پژوهشی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، محمد سرور رجایی، نویسنده افغان و حمیدرضا شاه‌آبادی مدیر عامل موسسه فرهنگی الهدی در سرای اهل قلم برگزار شد.

این نشست برای رسیدن به راهکاری موثر برای تعامل نویسندگان فارسی‌زبان، به خصوص نویسندگان تاجیک و افغان شکل گرفته بود و مهمانان جلسه در آن به مباحثی مثل ایجاد خانه فرهنگ تاجیک در ایران و ایجاد سایت شاعران فارسی زبان پرداختند.

در ابتدای صحبت‌ها، علیرضا قزوه به دوگانگی نوشتار و گفتار مردم تاجیکستان اشاره کرد که به زبان فارسی صحبت می‌کنند و به زبان سیریلیک می‌نویسند. وی یکی از راه‌حل‌های رفع این مشکل را ایجاد یک زبان معیار دانست.

قزوه چند کتاب از جمله «یادداشت‌های عینی» اثر صدالدین عینی بخارایی را جزو اتفاقات نادرست ادبی در تاجیکستان خواند و در حالی که اشعار این نویسنده را تایید کرد، نثر وی را نادرست و متأثر از دستور زبان عرب‌های بخارا دانست.

وی به ضرورت ایجاد خانه فرهنگ تاجیک در ایران اشاره کرد و گفت: ایجاد خانه فرهنگ، زمینه‌ساز تحقیق و مطالعه اندیشمندان و دانشجویان زبان فارسی درباره زبان گفتاری تاجیکی می‌شود.

قزوه ایجاد سایت «شاعران فارسی زبان» را از اقدامات مناسب دانست و اعلام کرد: کاربران این سایت از ۸ کشور مختلف هستند که جمعیتی بالغ بر ۲۵۰۰ نفر می‌شوند و حدود ۲۰۰ نفر از آنها از کشورهای تاجیکستان، افغانستان و روسیه هستند.

محمد سرور رجایی، نویسنده افغان، دور شدن نویسندگان افغان و ایرانی از یکدیگر را موضوعی ناامیدکننده دانست و راه حل ایجاد تعامل بین این نویسندگان را تلاش بیشتر سازمان‌های فرهنگی و نویسندگان دو کشور اعلام کرد. رجایی روزگار دور شهر کابل را یادآوری کرد که مردم ایران با فرستادن نشریات و مجلات برای اهالی کابل ارتباط خوبی را با آنان برقرار کرده بودند.

وی در ادامه حرف‌های خود، خواستار همکاری بهتر و موثرتر رسانه‌ها برای دیده شدن این روابط شد. حمیدرضا شاه‌آبادی یکی دیگر از کارشناسان حاضر در نشست بود که به ساختار زبان اشاره کرد و گفت: اگر بپذیریم زبان، موجودی زنده است باید بپذیریم که متولد می‌شود، رشد می‌کند، مریض می‌شود و متاسفانه در صورت عدم رسیدگی، می‌میرد و اولین گروهی هم که می‌توانند جلوی این مساله را بگیرند، نویسندگان هستند.

مدیر عامل موسسه فرهنگی الهدی، گسترش دامنه مخاطب را برای ادبیات فارسی لازم دانست و گفت: تنها راه برای ایجاد مخاطبان بیشتر، تعامل با نویسندگان دیگر کشورها و شناخت رسم و رسوم زندگی در نقاط دیگر جغرافیایی است.

وی به مقوله اقتصاد اشاره کرد و ادامه داد: هیچ فعالیتی پانمی‌گیرد مگر اینکه عده‌ای در این میان از سود مالی بهره‌مند شوند و به نظر من راه حل ایجاد تعامل، تبلیغات روی منافعی است که سرمایه‌گذاران این بخش می‌توانند کسب کنند؛ از نویسندگی گرفته تا نشر و چاپ.

دکتر قهرمان سلیمانی، معاون پژوهشی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در این نشست به کتاب «تهران مخوف» اشاره کرد و گفت: متاسفانه کسانی ادبیات ایران را در کشور تاجیکستان معرفی می‌کنند که صلاحیت این کار را ندارند و نگاه منفی‌شان به ایران، کاملاً از انصاف دور است.

وی افزود: این کتاب، تصویری بسیار آلوده از ایران ارائه کرده و در نهایت تعجب، با تیراژ ۱۲۰ هزار نسخه در تاجیکستان به چاپ رسیده است.

دکتر سلیمانی علت دوری نویسندگان فارسی‌زبان از یکدیگر را نداشتن گفتار در جغرافیای فرهنگی دانست و غرور اصحاب فرهنگ را مانعی برای تعامل آنها اعلام کرد.

غوغای افغانستان در طبقه دوم شبستان

افغانستان به عنوان مهمان ویژه بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، فعالیت‌های خود در بخش بین‌الملل نمایشگاه را با برگزاری شب شعر و نمایشگاهی از تصاویر شهدای افغانی هشت سال دفاع مقدس آغاز کرد.

در بخش بین‌الملل نمایشگاه که قدم می‌زنیم چهره افغان‌ها بیش از سایر ملل توجه را به خود جلب می‌کند و شاید یکی از مهم‌ترین دلایل این است که افغانستان، مهمان ویژه این دوره از نمایشگاه است.

برنامه‌هایی که مسئولان کشور افغانستان در نمایشگاه برگزار می‌کنند و رفت‌وآمد چهره‌های افغان در طبقه دوم شبستان فعالیت‌های این کشور را پررنگ‌تر نشان می‌دهد.

■ شب شعر دَرِ دَری و قند پارس در سرای اهل قلم

فضای سرای اهل قلم مملو از چهره‌هایی بود که اکثر آنها را افغان‌ها تشکیل می‌دادند؛ بیشتر حاضران شاعران جوان افغانستان بودند که به منظور بهره‌گیری از حضور بزرگان شعر و ادب دَری و ارائه اشعار خود در محضر استادان شان به شب شعر «دَرِ دَری و قند پارس» آمده بودند.

در ابتدای این نشست محمد افسر رهبین، رایزن فرهنگی سفارت افغانستان شروع به سخنرانی کرد و ضمن خیر مقدم به حاضران گفت: مشترکات فراوان بین دو کشور برادر ایران و افغانستان ما را به سمتی می‌کشد که نتیجه فعالیت‌های ما به یکدیگر تعلق دارد.

رهبین پس از سخنرانی کوتاه خود و به درخواست حاضران، شعری با عنوان «من هستم» را به زبان دَری خواند که خودش آن را سروده بود. او در خصوص این شعر توضیح داد که در ابتدا به زبان انگلیسی و به نام «I am» سروده شده پس از مدتی آن را به زبان دَری ترجمه کرده است.

سیدحسین فاطمی، شاعر خراسانی، نفر بعدی بود که شعر خود را به علاقه‌مندان تقدیم کرد و پس از آن شاعران جوان تر شروع به خوانش اشعار خود کردند.

■ نمایشگاه کتاب؛ میزبان چهره‌های غیر ایرانی که برای ایران جان داده‌اند

در قسمتی از راهروی بخش بین‌الملل، غرفه کوچکی قرار داده شده است که تصویر چند جوان در آنجا خودنمایی می‌کند. جلوتر می‌رویم؛ پلاک‌هایی در کنار آن تصاویر دیده می‌شود. چهره‌ها ایرانی نیستند ولی در هشت سال دفاع مقدس جان‌شان را برای ایران از دست داده‌اند. چهره‌ها غریبه هم نیستند، این چهره‌ها را دفعات زیادی در ایران دیده‌ایم.

ساخت داستان باید به نحوی طراحی

شود که فراتر از زبان باشد و به

زبان خنثی، لایه‌های دوم و جوهره

داستان دست پیدا کرد

آنها خود را نزدیک به این فرهنگ و کشور می‌دانسته‌اند و در همین حوالی زندگی می‌کرده‌اند. همین کشور همسایه. آری اینان، جوانان افغان هستند که در دفاع هشت ساله ایران، به کمک شتافته‌اند و دوهزار شهید و جانباز در میان خود دارند و کشور افغانستان به منظور پاسداشت مقام این افراد و زنده کردن یادشان غرفه مذکور را راهاندازی کرده که مورد استقبال بازدیدکنندگان نمایشگاه کتاب هم قرار گرفته است.

■ از بازی‌های کودکان تا اشاعه فرهنگ و زبان آموزی

نشست «زبان آموزی و اشاعه فرهنگ ایرانی از طریق بازی‌های سنتی در خارج از کشور» اولین برنامه‌ای بود که چراغ بخش بین‌الملل و سرای اهل قلم این مجموعه را در روز دوم بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی روشن کرد.

ناهید مهدوی اصل، طراح بازی و قصه‌گوی ایرانی با لباستی به سبک سنتی و بارنگ‌هایی شاد که ترکیبی از رنگ‌های قرمز و صورتی داشت، سخنگوی این نشست بود.

مهدوی اصل در ابتدا با اشاره به اینکه کارش را با آموزش بازی به کودکان خود آغاز کرده است، گفت: به دنبال فعالیتی که در طراحی بازی‌ها و علاقه‌ای که به آموزش زبان به فرزندانم داشتیم، برای اولین بار زبان را به وسیله بازی به کودکانم آموختم.

این قصه‌گوی ایرانی تصریح کرد زمانی که برای اجرای برنامه‌های بازی به کشورهای دیگر می‌رفته است، تمام تلاش خود را به کار بسته تا با استفاده از لغات ساده، بازی را به کودکان بیاموزد، اما زمانی که خانواده کودکان برای خرید کتاب مراجعه می‌کردند، به دلیل فارسی بودن زبان کتاب نمی‌توانستند آن را بخردند و همین مساله منجر به ترجمه کتاب‌هایش به زبان انگلیسی شد.

وی دلیل این اتفاق را در درجه اول اشاعه فرهنگ دانست و بیان کرد: به مرور زمان متوجه شدم انجام بازی‌ها به زبان انگلیسی موجب زبان آموزی می‌شود.

■ افزایش کارایی مغز به دنبال انجام بازی

مهدوی اصل با تأکید بر موضوع درگیری هر دو نیم‌کره مغز افراد هنگام بازی، افزود: افراد در زمان بازی به دلیل انجام امور فکری نیم‌کره چپ مغزشان درگیر می‌شود و به دلیل احساسی که در این

علاقه‌مندان امضا کرد.

■ «ابر صوتی» در آسمان نمایشگاه کتاب تهران

کتاب «ابر صوتی» که مجموعه داستان‌های علیرضا محمودی ایرانمهر به زبان انگلیسی است، در روز تولد نویسنده‌اش و در سرای اهل قلم بخش بین‌الملل نمایشگاه رونمایی شد. در ابتدای این مراسم افشین شحنه‌تبار، مدیر انتشارات شمع و مه ضمن بیان اینکه کتاب «ابر صوتی» چند ماه پیش در نمایشگاه فرانکفورت رونمایی و توزیع شده است، گفت: به نظر می‌رسد این کتاب باید در کشور نویسنده نیز رونمایی شود. وی ادامه داد: کتاب مذکور با توجه به اینکه زمان زیادی از تولدش نمی‌گذرد ولی خیلی خوب توانست در خارج از کشور، به خصوص در انگلستان، خودش را نشان دهد.

لیلی حائری، مدیر آژانس ادبی کیا از دیگر سخنرانان این مراسم بود که اظهار داشت در انتشار کتاب «ابر صوتی» نقشی نداشته و صرفاً به معرفی علیرضا محمودی ایرانمهر به انتشارات شمع و مه پرداخته است. علیرضا محمودی ایرانمهر نیز گفت: تاریخچه شکل‌گیری این کتاب شاید به ۱۰ سال پیش بازگردد که شروع به نوشتن این داستان‌ها کردم و در طول این سال‌ها سه مترجم این نوشته‌ها را ترجمه کردند. وی ادامه داد: مجموع این داستان‌ها را در شرایط دشواری به دست ریچ آلبرت، ویراستار کتاب رساندم و پس از ویراستاری داستان‌ها توسط ایشان، به نقش و تأثیر واقعی ویراستار پی بردم زیرا شاید به میزان حجم نوشته‌های من، ویراستاری روی داستان‌ها صورت گرفت تا بتوان داستان‌ها را با همان زبان و به بهترین حالت به زبان انگلیسی ترجمه کرد.

این نویسنده با اشاره به موضوع لحن در ادبیات معاصر کشور اظهار داشت: لحن، مسأله‌ای بسیار مهم و جدی در ادبیات معاصر ماست. سیطره سنگینی از لحن وجود دارد که وقتی شروع به نوشتن می‌کنیم، ذهن را با خود می‌برد ولی دقیقاً همین مسأله، آسیبی به داستان می‌زند و آن خالی و تُنک شدن متن در زمان ترجمه است زیرا لحن در ترجمه قابل انتقال نیست.

محمودی ایرانمهر با بیان اینکه باید کاری کرد که متن متکی بر لحن نباشد، تأکید کرد: درون‌ساخت داستان باید به نحوی طراحی شود که فراتر از زبان باشد و به زبان خنثی، لایه‌های دوم و جوهره داستان دست پیدا کرد.

■ شناخت خراسان رضوی در طبقه دوم شبستان

مراسم استان‌شناسی خراسان رضوی با حضور جمع کثیری از مسئولان فرهنگی کشور و استان خراسان رضوی در سرای اهل قلم بخش بین‌الملل برگزار شد.

حسین نوش‌آبادی، معاون پارلمانی و امور استان‌های وزارت ارشاد، حجت‌الاسلام‌المسلمین الهی خراسانی، مدیرعامل بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، اصغر رشید، معاون سیاسی و اجتماعی استانداری خراسان رضوی، محمدجعفر یاحقی، استاد دانشگاه و عضو فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی، کوروش شجاعی، مدیرمسئول روزنامه خراسان از حاضران در این نشست بودند.

یاحقی جایگاه فرهنگی خراسان را بررسی کرد و شجاعی در خصوص جایگاه رسانه‌ای خراسان به سخنرانی پرداخت.

حجت‌الاسلام‌المسلمین الهی خراسانی، جایگاه پژوهش‌های دینی را در استان خراسان رضوی توضیح داد و رشید به تحلیل فرهنگ و تاریخ خراسان رضوی پرداخت.

در ادامه برنامه محمود اکرامی فر و مصطفی محدثی خراسانی، از شاعران این استان اشعاری را برای حاضران خواندند و در پایان این مراسم نیز کتاب زندگینامه سردار شهید علیمردانی با عنوان «علی مرد» رونمایی شد.

مسئول بخش انتشارات دولت روسیه:

به دنبال ترجمه آثار معاصر ایرانی و روسی هستیم

ولادیمیر گوریف که ترجمه آثار هنری را در سابقه فعالیت خود دارد، این روزها مسئول بخش انتشارات دولت روسیه است. به همین بهانه و در حاشیه نمایشگاه با وی به گفتگو نشستیم و از برنامه‌های آینده روسیه در مورد تبادل فرهنگ نوشتاری دو کشور سؤال کردیم.

■ بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را چگونه دیدید؟

اولین بار است که در نمایشگاه کتاب تهران شرکت می‌کنم؛ ذوق و اشتیاق زیاد مردم، تعداد زیاد کتاب‌ها و ناشران حاضر و فضای بزرگی که به نمایشگاه کتاب اختصاص داده شده است، برایم جالب بود و نظر من را به سوی خود جلب کرد.

■ به تعدد کتاب و ناشر در این نمایشگاه اشاره کردید، این فضا چه دیدگاهی را در شما ایجاد می‌کند؟

تعدد کتاب و ناشران در نمایشگاه مذکور بسیار زیاد است و کتاب‌هایی از تمام حوزه‌های متنوع هنری، علمی، تاریخی، داستانی، سیاسی و دینی در آن دیده می‌شود. تنوع کتاب‌ها این حس را به انسان منتقل می‌کند که این مکان، فضای فرهنگی بسیار بزرگی است که مورد استقبال مردم ایران و حتی برخی از کشورهای دیگر قرار می‌گیرد.

■ راه حل شما به منظور گسترش تبادلات ایران و روسیه در حوزه کتاب چیست؟

آثار کلاسیک ایرانی در روسیه و آثار کلاسیک روسی در ایران ترجمه شده‌اند و تصمیم فعلی ما این است که بتوانیم نظر ناشران و مترجمان ایرانی و روسی را جلب کنیم تا آثار معاصر ایرانی را به روسی و آثار معاصر روسی را نیز به ایرانی ترجمه کنند، زیرا ما در این زمینه کار نکرده‌ایم و ضعیف هستیم.

■ به نظر شما فضای دو جامعه ایران و روسیه قابلیت پذیرش این اتفاق را دارد؟

به نظر من امکان پذیر است که این ارتباط ایجاد شود زیرا فرهنگ ایران و ادبیات ایران در روسیه و در بین شاعران و نویسندگان روس زبان مطرح است و در تمام دانشگاه‌های کشورمان، گروهی مختص زبان فارسی وجود دارد؛ پس به همین دلیل امکان آشنایی با فرهنگ و ادبیات معاصر ایران در روسیه وجود دارد.

■ آیا به دیگر هموطنان تان پیشنهاد می‌کنید که در سال‌های بعد در این نمایشگاه حاضر شوند؟

اتفاقی را که امسال در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مشاهده کردم به تمامی همکارانم منتقل می‌کنم تا آنها نیز در دوره‌های بعدی به این نمایشگاه بیایند و در آن حضور داشته باشند.

در بخش بین‌الملل غرفه کوچکی قرار داده شده است که تصویر چند جوان در آنجا خودنمایی می‌کند. پلاک‌هایی در کنار آن تصاویر دیده می‌شود. چهره‌ها ایرانی نیستند ولی در هشت سال دفاع مقدس جان‌شان را برای ایران از دست داده‌اند

زمان دارند، نیم‌کره راست مغزشان نیز فعال می‌شود و به دنبال فعالیت هر دو نیم‌کره، کارایی مغز بیشتر می‌شود؛ در نتیجه هر چه در زمان بازی یاد بگیرند، به هیچ عنوان فراموش نمی‌کنند.

این هنرمند در خصوص ویژگی بازی‌های سنتی ایران گفت: در ابتدای بازی‌های ایرانی، کودکان با یکدیگر همفکری می‌کنند و این نکته در انتخاب بازی با مشورت یکدیگر مشهود است؛ پس از شروع بازی کودکان به دنبال رهبر یا استاد بازی می‌گردند که از سایر افراد در خصوص بازی دانایتر باشد؛ بعد از آن یارگیری می‌کنند و عدم تحمیل خود بر دیگری را می‌آموزند؛ در مرحله بعدی رقابت است و در نهایت هیچ کس از باخت خود ناراحت نمی‌شود.

وی بیان اینکه افراد در کودکی بازی می‌کنند و در بزرگسالی آن بازی را زندگی می‌کنند، ادامه داد: کودکان در بازی‌ها می‌آموزند چطور می‌توانند با دیگران تعامل داشته باشند و برنامه ریزی کنند.

مهدوی اصل در پایان اظهار کرد: باید فضایی را برای کودکان و نوجوانان ایجاد کنیم تا به سمت فعالیت‌های جسمی و بازی‌های سنتی جذب شوند.

■ «یک جفت کفش برای هزارپا» رونمایی شد

فرانتس هوولر، نویسنده و شاعر سوئیسی در بخش بین‌الملل نمایشگاه از کتاب خود با عنوان «یک جفت کفش برای هزارپا» رونمایی کرد.

وی، در خصوص کتاب مذکور که به زبان آلمانی نوشته شده است، توضیحاتی را به حاضران ارائه داد و در ادامه تعدادی از داستان‌های این کتاب را به زبان اصلی برای مخاطبان خواند.

علی عبداللهی کتاب «یک جفت کفش برای هزارپا» را با اطلاع ناشر اصلی و کسب اجازه از او به زبان فارسی ترجمه کرده است.

پس از برگزاری مراسم رونمایی، هوولر تعدادی از کتاب‌ها را برای

بازدید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از نمایشگاه

گزارش تصویری

شب شعر دژداری
در بخش
بین الملل

آمدن، رفتن؛ کتاب خریدن

بخش بین الملل،
یک تصویر

کودکانه های
نمایشگاه

بخش بین الملل؛
نمایی دیگر

کتاب کتاب ها

مصلى
پذيراي
على جنتى

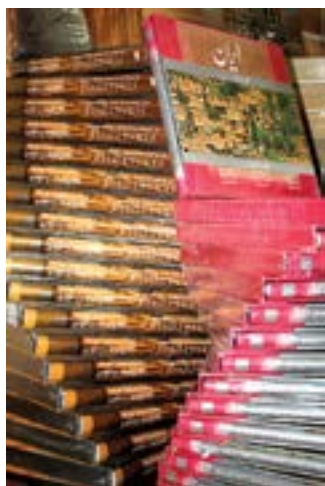

حضور مسئول بخش انتشارات دولت روسیه در نمایشگاه

زنگ آغاز
نمایشگاه

ایران
و ایران شناسی؛
کتاب ها

حضور مردم در دومین روز

انجمن‌های دوستی؛

پرچمدار پیوندهای فرهنگی و مردمی جهان

انجمن‌های دوستی هر ساله در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حاضر می‌شوند تا علاوه بر معرفی کشورهای دیگر به ایرانیان،

طبقه دوم شبستان راهروی پر از پرچم‌ها و نمادهای دیگر کشورهاست. مردمانی با چشم‌های بادامی و ظاهر و پوششی متفاوت از سرزمین‌های مختلف که به دنبال صلح و دوستی‌اند؛ مسیری که در دو طرفش غرفه‌های انجمن‌های دوستی ایران با کشورهایمانند چین، ژاپن، قزاقستان، ارمنستان، گرجستان، لبنان، فلسطین و کشورهای اروپایی چون آلمان، لهستان، هلند، بوسنی و هرزگوین و واتیکان و نیز برزیل، آرژانتین، کوبا و ونزوئلا از آمریکای جنوبی واقع شده و همه در کنار یکدیگر دوستانه به مرادده فرهنگی مشغول هستند.

این انجمن‌ها هر ساله در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حاضر می‌شوند تا علاوه بر معرفی کشورهای دیگر به ایرانیان، مخاطبان ایرانی را به سوی فرهنگ کشورهای مختلف معطوف کرده و از این مسیر، پل ارتباطی فرهنگی و هنری در سراسر عالم ایجاد کنند.

سرآغاز کار این انجمن‌ها بر این اساس شکل گرفته که چیزی فراتر از دیپلماسی وجود دارد و آن، فرهنگ، آیین و اندیشه‌های مردمان هر سرزمین است که دیپلماسی عمومی جهان را تشکیل می‌دهد. نیازی که برآمده از خاستگاه فرهنگی هر تمدنی محسوب می‌شود. بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز مانند هر سال محملی است تا از دریچه کتاب پیوند عمیق تری میان مردم و فرهنگ کشورهای مختلف ایجاد کند.

غرفه دوستی ایران و تاجیکستان به لحاظ نزدیک بودن زبان و فرهنگ دو کشور و اینکه تاجیک‌ها خود را بخشی از خراسان بزرگ می‌دانند، اهمیت بسیاری دارد. مسئول این غرفه می‌گوید، هر آن چه درباره تاجیکستان در انبارهای ناشران ایرانی موجود بود، گردآوری کرده‌ایم تا در نمایشگاه کتاب با ارائه آنها به مخاطبان علاقه‌مند به ادب و فرهنگ تاجیکستان، به تحکیم رابطه این دو کشور فارسی‌زبان که از یکدیگر دور افتاده‌اند، کمک کنیم.

وی با اشاره به وضعیت نه‌چندان مناسب چاپ کتاب در تاجیکستان می‌افزاید: بسیاری از نویسندگان و پژوهشگران تاجیک کتاب‌های خود را در ایران منتشر می‌کنند و امیدوارم مخاطبان ایرانی توجه بیشتری به ادبیات تاجیکستان داشته باشند. از آنجا که خط نوشتاری در تاجیکستان سریلیک است، در صدد هستیم تا با

راهاندازی کارگروه‌هایی، علاوه بر آموزش خط فارسی به تاجیک‌ها، در گسترش استفاده از کتاب‌های فارسی در این کشور فعالیت‌هایی انجام دهیم. همچنین بر اساس طرح اهدای کتاب، تاکنون بیش از چهار هزار کتاب به کتابخانه ملی این کشور اهدا شده که در تالار ایران این کتابخانه نگهداری می‌شوند تا علاقه‌مندان از آنها استفاده کنند.

مسئول غرفه انجمن دوستی ایران و قزاقستان نیز با بیان اینکه این انجمن به دنبال دو هدف اصلی است، می‌گوید: مهم‌ترین هدفی که دنبال می‌کنیم گسترش رابطه دوستی بین دو کشور است که به این منظور هدف دوم یعنی توجه به مسائل اقتصادی، تجاری و فرهنگی را دنبال می‌کنیم. رئیس جمهوری قزاقستان در زمینه معرفی این کشور پس از استقلال از شوروی کتاب‌هایی نوشته‌اند که ترجمه فارسی آنها را در این مجموعه ارائه کرده‌ایم.

از دیگر کشورهایی که از نظر فرهنگی با ایران اشتراکات بسیاری دارد، ارمنستان است. نجاتی، مسئول غرفه انجمن دوستی ایران و ارمنستان نیز با اشاره به فعالیت این انجمن از سال ۱۳۸۶ می‌گوید: حضور در بسیاری از نمایشگاه‌های فرهنگی، جشنواره‌ها و هفته‌های فرهنگی به این انجمن‌های غیرسیاسی و غیرانتفاعی کمک کرده است تا در حوزه معرفی فرهنگ و نزدیک بودن مردم دو کشور به ویژه ارمنه ایران، موفق‌تر باشیم. انتشار نشریه‌ها و کتاب‌ها، معرفی ورزشکاران ارمنی ساکن در ایران و شهادی ارمنی هشت سال دفاع مقدس برخی از آثار و اقداماتی هستند که توانسته‌اند به گسترش فرهنگ ایران و ارمنستان عمق ببخشند. تعاملات فرهنگی، دانشجویی و سرمایه‌گذاری از دیگر بخش‌های مشارکت این انجمن است.

فخرایی‌راد، مسئول انجمن دوستی ایران و آلمان نیز معتقد است که فعالیت‌های فرهنگی غیرسیاسی و استفاده از واژه دوستی تاثیر

بیشتری در روابط کشورها دارد. فعالیت غیرسیاسی این انجمن به‌ویژه ارتباط با مسئولان آلمانی ساکن در ایران، بخش فرهنگی سفارت و اتاق بازرگانی در اولویت برنامه‌های این تشکل قرار دارد. برگزاری شب‌های ادبی درباره شاعران و نویسندگان دو کشور نیز از فعالیت‌هایی به‌شمار می‌آید که با عنوان دوستی، رغبت بیشتری به افراد برای فعالیت در آن حوزه‌ها می‌دهد.

امیری، عضو کمیته فرهنگی انجمن دوستی ایران و ژاپن نیز می‌گوید: این انجمن از نخستین انجمن‌هایی است که به عنوان یک موسسه غیرانتفاعی از سوی وزارت امور خارجه و وزارت کشور مجوز فعالیت گرفت و تلاش می‌کند تا فرهنگ ایرانیان را به ژاپنی‌ها و بالعکس معرفی کند. انجمن دوستی ژاپن و ایران که در ژاپن فعالیت می‌کند ساختار متفاوتی دارد اما این انجمن در ایران از سه کمیته فرهنگی - ادبی، علمی و اقتصادی تشکیل شده است. افراد بنا به علاقه‌مندی خودشان در این کمیته‌ها فعالیت می‌کنند و تا پیش از این نشریه‌ای نیز منتشر می‌شد که مدتی است منتشر نمی‌شود، همچنین فعالیت‌های این انجمن به‌گونه‌ای نبوده است که منجر به چاپ کتاب شده باشد.

وی درباره پرسش‌های معمول بازدیدکنندگان نمایشگاه کتاب نیز می‌گوید: بیشتر سوال‌ها درباره تاریخ و فرهنگ ژاپنی است و اطلاعاتی درباره این کشور از ما خواسته می‌شود. مهمان‌هایی نیز که به این غرفه می‌آیند، نمادهایی از این فرهنگ هستند اما مهم‌ترین فعالیتی که برای علاقه‌مندان می‌توانیم انجام دهیم، راهنمایی آنها به سازمان‌ها و موسساتی مانند دانشگاه تهران است که می‌توانند در آشنایی بیشتر آنها با فرهنگ ژاپن مفید باشد.

در حال انجمن‌های دوستی ایران و دیگر کشورها می‌توانند با شناسایی زمینه‌های علاقه‌مندی مشترک ملت‌ها، فراتر از یک فروشگاه صرف عمل کرده و به شکل گرفتن یک بازار جهانی برای گسترش فرهنگ و تمدن غنی ایران کمک شایانی کنند.

پرونده حمل و نقل در نمایشگاه امسال

مصلاهی بزرگ امام خمینی (ره) با وجود مساحت گسترده و برخورداری از فضاهای مناسب برپایی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیست، زیرا زیرساخت‌های لازم را ندارد. موضوعی که مسئولان فرهنگی و برگزارکننده‌های نمایشگاه کتاب هم به آن اشاره می‌کنند. اما نباید مزیت دسترسی به وسائل نقلیه عمومی در محدوده مصلی را نادیده گرفت. دو ایستگاه مترو شهید بهشتی و مصلی، همچنین همکاری معاونت حمل و نقل شهرداری تهران، در ارائه خدمات ویژه اتوبوسرانی و تاکسیرانی از این دست امتیازهاست. از همین رو شهروندان پایتخت و همچنین دیگر بازدیدکنندگان از هر نقطه تهران می‌توانند با استفاده از وسائل نقلیه عمومی به راحتی خود را به مصلاهی بزرگ امام خمینی (ره) برسانند. همچنین پارکینگ اختصاصی نمایشگاه، دیگر مزیت برگزاری این رویداد بزرگ فرهنگی در مصلی است. به گفته مسئولان نمایشگاه کتاب، پارکینگ در سه محدوده ورودی شماره یک مصلی با ظرفیت ۶۰۰ دستگاه ماشین سواری، پارکینگ لجستیک با ظرفیت ۳۰۰۰ دستگاه ماشین سواری و پارکینگ گلگشت با ظرفیت ۷۰۰ سواری و ۵۰۰ دستگاه اتوبوس در نظر گرفته شده است.

همچنین چندین دستگاه ون برای جابه‌جایی بازدیدکننده‌های نمایشگاه، از در جنوبی مصلی، به محل ورودی اصلی شبستان تدارک دیده شده است که در تمام ساعت کار نمایشگاه کتاب به خدمات‌رسانی مشغول هستند. همچنین در بخش تاکسیرانی خدمات متعددی در نظر گرفته شده است. اطلاع‌رسانی مسیرها و ایستگاه‌های ویژه آقایان و بانوان، استفاده از تاکسی‌های فرودگاه امام خمینی (ره) با راننده‌های مسلط به چند زبان خارجی برای بخش بین‌الملل و ارائه بیش از ۲۰۰ نوبت سرویس دهی روزانه برای انتقال مسافران از نمایشگاه به مقصدهای مختلف در سطح تهران از جمله فعالیت‌های تاکسیرانی است.

همچنین در این دوره نمایشگاه سازمان اتوبوسرانی از میدان‌های هفت تیر، آزادی، راه آهن، خراسان، صنعت، شوش، امام حسین (ع) و صادقیه و بالعکس اتوبوس‌های ویژه‌ای را اختصاص داده است. ضمن اینکه خطوط اتوبوس‌های تندرو و اتوبوس‌های محدوده مصلی تقویت شده است. از سویی در نشست‌های مشترک مسئولان مترو تهران با مدیران نمایشگاه کتاب تهران، مقرر شده ساعت کار مترو در ایستگاه‌های شهید بهشتی و مصلی نیم ساعت بیشتر شود و ساعت یازده و نیم آخرین زمان حرکت قطار از این دو ایستگاه باشد.

همچنین قرار شد زمان توقف قطارها در این دو ایستگاه کوتاه‌تر شود اما بر تعداد قطارها اضافه شود تا حمل و نقل مردم با سهولت و سرعت بیش تری انجام شود.

طبیعی است اقدام‌های انجام شده در بخش‌های مختلف با هماهنگی کمیته تسهیلات رفاهی و مدیریت ستاد بحران طی نشست‌های متعدد صورت گرفته است. نخستین نشست اعضای کمیته ایمنی و مدیریت بحران نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران زمستان سال گذشته برگزار شد. طی جلسات هماهنگی، نقطه‌های حادثه‌خیز و آسیب‌پذیر مصلی تهران معلوم شد و در فهرستی با توضیح‌های دقیق فنی به اطلاع مدیریت ستاد بحران و مدیران نمایشگاه رسید تا با تلاش بیشتر بهره‌گیری از تجهیزات لازم برای تامین ایمنی حداکثری نمایشگاه کتاب اقدام شود.

همچنین در آن نشست‌ها، نقاط ضعف دوره‌های پیشین نمایشگاه کتاب تهران در حوزه ایمنی ارزیابی شد و بر اساس آن شرح وظایف دستگاه‌های مربوطه، نهایی و دستورالعمل ستاد پیشگیری و مدیریت بحران نمایشگاه تنظیم و تدوین شد. بهبود خدمات حمل و نقل، نظارت بر سازه‌های موقت نمایشگاه کتاب، وضعیت برق‌رسانی و نظارت بر غرفه‌های مواد غذایی از جمله موارد مطرحه بود.

اداره برق منطقه ۷ روشنی می‌آورد

تامین برق مجموعه نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با توجه به گستردگی و وجود بخش‌های مختلف آن، کار دشواری است. برای این منظور تمهیدهای لازم اندیشیده شده است. در ایام برگزاری بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اکیپ‌های نظارتی منطقه هفت اداره برق تهران به‌طور دائمی بر کیفیت برق‌رسانی و رعایت استانداردها نظارت می‌کنند؛ همچنین ناظران این اداره با گشت زنی و بررسی بخش‌های مختلف بر رعایت دستورالعمل‌ها و استانداردها توسط غرفه‌دارها نظارت دارند و در صورت عدم رعایت مسائل ایمنی با متخلفان برخورد می‌شود.

بر اساس اظهارات مسئولان، اداره بهره‌برداری منطقه برق فردوسی در این دوره بنا داشت کار برق‌رسانی دائمی مصلاهی امام خمینی (ره) را به انجام برساند، اما به دلایل فنی این امر میسر نشد و در نهایت مقرر شد به روال سال‌های گذشته، کار برق‌رسانی مصلی به صورت پروژه‌ای مستقل و موقت انجام شود. بنابراین سه پست ۶۰ کیلووات و یک پست عمومی در محل نمایشگاه کتاب نصب شده است. برقراری رینگ کابل‌های ۱۲ و ۲۰ کیلوواتی از دیگر اقدام‌های انجام شده است.

اداره برق و پیمانکارها در بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران، کابل‌های ورودی به مصلی را در ۱۳ فروردین ماه تحویل دادند؛ در حالی که در دوره‌های قبل این کار در اوایل اردیبهشت به انجام می‌رسید. در این دوره برای نخستین بار برق‌رسانی به مصلی پانزده روز سریع‌تر از سال‌های قبل انجام شد.

در بیست و هفتمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شش کیلومتر کابل کشی برق فشار قوی انجام شده تا برق مورد نیاز تامین شود. در زمینه استفاده از برق، پریزها و کابل کشی برای پیمانکار و همین‌طور غرفه‌دارها دستورالعمل‌های ایمنی تدوین شده است تا بر اساس آن در زمینه رعایت نکات ایمنی اقدام کنند. همچنین از قبل یک ژنراتور قوی در مصلی مستقر شده تا در صورت قطع برق بتوان آن را وارد مدار کرد.

مسئولان مدیریت بحران این اطمینان را داده‌اند که اگر کوچک‌ترین مسأله‌ای پیش بیاید، سریع وارد عمل شده و نسبت به رفع خرابی احتمالی اقدام می‌کنند بنابراین، جای هیچ‌گونه نگرانی نیست. بر اساس این گزارش اداره برق استان تهران فعالیت‌های متعددی را برای عملیات اجرایی تأمین برق نمایشگاه کتاب به انجام رسانده است. از آن جمله می‌توان به این موارد اشاره کرد: تجهیز یک دستگاه پست زمینی و نصب دو دستگاه کیوسک موبایل ۸۰۰ kva، نصب ۳۰ دستگاه تابلوی توزیع شلتر، کابل کشی فشار ضعیف به مترای تقریبی ۴۰۰۰ متر و فشار متوسط به مترای تقریبی ۱۰۰۰ متر، نصب سیستم ارتینگ tnc برای شلترها و تابلوهای توزیع، ارت کردن داربست‌هایی که کابل از روی آنها عبور کرده است و نیز همبندی‌شان برای ایمنی بیشتر و در نهایت نصب علائم هشدار دهنده (اعلام خطر برق گرفتگی).

گزارشی از نشست «فردوسی؛ نخستین کارگردان سینمای جهان»

داستان پرداز چیره دست

یا اولین کارگردان سینمای جهان؟

بودن اوست با روایت و کلمات بی‌اثر به اطلاع مخاطب نمی‌رسد، بلکه ناگهان دوربین روی مردمی که هلهله و شادی می‌کنند می‌چرخد و این گونه به خروج مهم سیاوش جذابیت می‌بخشد و آن را بصری و ویژه می‌کند.

در ادامه، سخنران نشست داستان دیگری را بررسی کرد. او برای این بخش و نشان دادن تکنیک حرکت آهسته در شاهنامه داستان نبرد رستم و اشکبوس را با مخاطبانش مرور کرد تا نشان بدهد که فردوسی برای افزایش تمرکز و هیجان مخاطب، صحنه کشیده شدن زه کمان را به صورت حرکت آهسته (اسلوموشن) به تصویر کشیده است.

سبلی به داستان یوسف و زلیخا اثر جامی اشاره کرد و شیوه روایی آن را با داستان بیژن و منیژه فردوسی قیاس کرد. او با اشاره به بخش به چاه انداخته شدن حضرت یوسف و آویزان کردن بیژن درون چاه گفت: فردوسی با بسته شدن در چاه دیگر دوربین را به درون چاه نمی‌برد و ماجایی متوجه فشارها و دردهای بیژن در چاه می‌شویم که منیژه به او سر می‌زند و با دست برای او ظرف غذا آویزان می‌کند. اما در مقابل، جامی با روایتی خطی و ساده از اسارت حضرت یوسف در چاه ارائه می‌کند که فقط بر پایه کلمات استوار است.

سبلی در پاسخ به سوال خبرنگار ویژه‌نامه نمایشگاه که موارد بر شمرده شده را صرفاً نوعی تکنیک داستان پرداز می‌داند و عنوان «نخستین کارگردان سینمای جهان» را نامفهوم و نامتناسب خواند گفت: بله می‌توانستم بگویم فردوسی یک روایتگر چیره دست است اما به نظر من فردوسی واقعا دوربین به دست داشته و کارگردانی کرده است.

بعد از ظهر دیروز سالن نشست‌های انجمن فرهنگی ناشران علمی و آموزشی میزبان علاقه‌مندان بود که می‌خواستند رابطه حکیم فردوسی و سینما را بدانند.

نشر «دریافت» با برگزاری نشست «فردوسی؛ نخستین کارگردان سینمای جهان» ادعایی قابل تأمل را مطرح کرد و سخنرانی درباره این ادعا را به هامون سبلی سپرد. سبلی عقیده داشت تکنیک‌هایی در سینما وجود دارد که پیشتر در شاهنامه فردوسی مورد استفاده قرار گرفته است.

این سخنران برای اثبات ایده خود نمونه‌هایی از اشعار فردوسی و جامی را شاهد مثال آورد و نخست با بررسی بیت به بیت داستان گذر سیاوش از آتش آغاز کرد. به عقیده سبلی، فردوسی در داستان سربازی دوربین به دست داشته و پلان به پلان داستانش را دکوپاژ کرده است. «اسلوموشن»، «بهره‌گیری از شخصیت‌های فرعی» و «روایت داستان با تصویر» از جمله تکنیک‌هایی بود که سبلی به آنها اشاره کرد.

وی ویژگی شعر شاعرانی چون جامی را روایت خطی و فاقد تکنیک‌های تصویری دانست و برای نشان دادن تبحر فردوسی در خلق تصاویر، به مقایسه داستان «سلامان و ایسال» و «گذر سیاوش از آتش» پرداخت. به عقیده او فردوسی توانسته با کات زدن به تصاویر و حرکت دادن دوربین از جایی به جای دیگر تکه‌های روایت را بدون افزودن بازی کلامی اضافه به هم بچسباند و تصویری ناب و کاملا سینمایی ارائه کند. به عنوان نمونه سبلی نشان داد که در روایت داستان سیاوش مخاطب از لحظه ورود سیاوش به آتش با خبر است اما خروج سیاوش که گواهی بخش منزله

یک عکس فوری از سالن دستاوردهای علمی ایران

خلاصه‌ای از همه‌نمایشگاه

وارد شبستان که می‌شوی چشم‌ت به جمعیتی می‌خورد که آرام آرام در غره‌ها جاری می‌شوند. هر کدام چند جلد کتاب زیر بغل زده‌اند و چشم‌هایشان روی نقشه راهنما دنبال محل انتشارات یا سالن خاصی می‌چرخد. هر کس با علاقه و سلیقه خاصی سعی دارد بهترین کتاب موجود را بخرد. ما هم با کمک نقشه راهنما و پرس و جو، از غره‌ها و سالن‌ها گذشتیم و در نهایت به «سالن دستاوردهای علمی ایران» رسیدیم؛ فضای بزرگی که همه مشغول آماده‌سازی آن برای دسترسی بهتر مخاطبان هستند. پای هر قفسه عده‌ای ایستاده‌اند و در حال تماشای بهترین کتاب‌های چاپ‌شده در زمینه‌های مختلف هستند.

حدود ۵ هزار جلد کتاب در قفسه‌های ۲ طبقه و ۳ طبقه روی دیوارها کنار هم نشسته‌اند که البته در مقایسه با فضای وسیع سالن خیلی هم به چشم نمی‌آید اما با پرس و جو فهمیدیم که ۵ هزار جلد دیگر قرار است به آنها اضافه شود. نکته جالب این است که کتاب‌های این سالن برای فروش نیستند و بیشتر برای آشنایی پژوهشگران با منابع چاپ شده ۳ سال گذشته چنین سالی را برپا کرده‌اند. این اقدام سبب می‌شود محققانی که از نمایشگاه‌های سال‌های پیش جا مانده‌اند، بتوانند کتاب مورد نظرشان را به راحتی پیدا کنند.

دکتر محمد حسن زاده، مسئول سالن دستاوردهای علمی ایران، با اشاره به تمایل پژوهشگران برای بازدید از این سالن گفت: با توجه به اینکه بسیاری از منابع پژوهشی به سختی در دسترس محققان قرار می‌گیرد، امسال بهترین کتاب‌های موجود در زمینه‌های مختلف را جمع‌آوری کرده و در معرض دید پژوهشگران قرار دادیم.

وی هدف از شکل‌گیری این سالن را معرفی آثار فاخر سه سال گذشته اعلام کرد که طبق آن از میان ۱۳۰ هزار نسخه کتاب، ۱۰ هزار نسخه در زمینه‌های مختلف، توسط استادان و خبرگان حوزه‌های مختلف انتخاب شده و در اختیار مردم قرار گرفته است.

با توجه به گفته دکتر حسن زاده تا چند روز دیگر امکان فروش کتاب نیز برای این سالن به وجود خواهد آمد اما تا آن زمان اگر کسی خواستار خرید کتاب باشد به غره‌های انتشارات مربوطه در نمایشگاه معرفی می‌شود.

در این سالن می‌توان بهترین کتاب‌هایی را که در ۳ سال گذشته در زمینه‌های روانشناسی، ادبیات، اندیشه، فلسفه، پزشکی، و دیگر حوزه‌ها چاپ شده پیدا کرد. بسیاری از محققان می‌توانند در ابتدا به سالن «دستاوردهای علمی ایران» سری بزنند و راه خود را برای رسیدن به کتاب مورد نظرشان کوتاه کنند. در واقع می‌شود این سالن را نمونه‌ای از کل نمایشگاه دانست که به صورت خلاصه در اختیار مردم قرار گرفته است.

گشتی در سالن پر و پیمان ترجمه

مخاطبان خارجی نسبت به ادبیات ایران گفت و تبلیغات را لازمه دسترسی به جایگاهی محکم تر در ادبیات جهان دانست.

عباسلو از علاقه مردم به این سالن حرف زد و گفت: با توجه به استقبال مخاطبان، می‌توان آثار بیشتری را برای ترجمه معرفی کرد. استقبال غیر فارسی زبان‌ها از این سالن نیز نشان از تاثیر گذاری ادبیات ایران بر کتابخوانان و علاقه‌مندان ادبیات در دیگر کشورها دارد.

وی افزود: وقتی کتاب‌هایی مثل دیوان حافظ و رباعیات خیام به زبان‌های مختلفی ترجمه می‌شود یعنی ادبیات ایران می‌تواند به رسمیت شناخته شود و این برای ادبیات یک کشور، یعنی پیشرفت.

در میان کتاب‌های سالن ترجمه، آثار فاخری مثل دیوان حافظ، کلیات سعدی، رباعیات خیام و شاهنامه فردوسی وجود دارد که به زبان‌های زیادی ترجمه شده‌اند. از نویسندگان معاصر نیز می‌توان کتاب اشعار نیما یوشیج، تعدادی از رمان‌های محمود دولت‌آبادی، کتابی از محمد رضا بایرامی و... را در سالن ترجمه مشاهده کرد.

چسبیده به سالن دستاوردهای علمی ایران یک سالن کوچک اما پر بار از کتاب‌های ترجمه وجود دارد. یک فضای کوچک که ۵ هزار جلد کتاب ترجمه در خود جای داده است؛ کتاب‌هایی در زمینه ادبیات، اندیشه و همچنین کودک و نوجوان که از زبان فارسی به زبان‌های دیگر ترجمه شده است.

جالب است که وقتی پای ترجمه وسط باشد می‌توانیم تعداد زیادی از کتاب‌هایی را که به صورت ترجمه خوانده‌ایم، نام ببریم اما تا امروز شاید کمتر به فکر آثار فارسی افتاده باشیم که به زبان‌های دیگر برگردان شده‌اند.

در میان پارتیشن‌هایی که سالن ترجمه را به چند بخش تقسیم کرده، کتاب‌های زیادی که به بیش از ۲۰ زبان دنیا ترجمه شده‌اند به چشم می‌خورد. در واقع آثار فاخری از ایران به زبان‌های اسپانیایی، روسی، بوسنیایی، تاجیکی، ایتالیایی، اندونزیایی، تایلندی، چینی، ژاپنی، اردو، ترکی استانبولی، عربی، آلمانی، فرانسسه و انگلیسی برگردان شده‌اند.

احسان عباسلو، مسئول سالن ترجمه، از علاقه شدیدی

فروش اسباب بازی در سالن کتاب های کودک و نوجوان؛ آری یا خیر؟

وقتی تفکر و تفریح با هم آمیخته می شود...

این اسباب بازی ها آموزشی نیستند، بلکه جنبه تزئینی و لوکس دارند که نباید اجازه ورود آنها به نمایشگاه داده شود؛ اما اسباب بازی هایی که فکری و آموزشی هستند، می توانند برای بچه ها خوب و کاربردی باشند.

او با بیان اینکه برخی ناشران در کنار انتشار کتاب به تولید نرم افزارهای صوتی و تصویری نیز می پردازند، عنوان می کند: «این کارها همگی خیلی خوب است و برای ناشر سوددهی نیز دارد، اما قیمت این تولیدات به دلیل هزینه های پیش تولید بالایی که دارند نسبتاً بالاست. به همین دلیل وقتی ناشران این نرم افزارها به نمایشگاه می آیند فضا را برای عرضه محصولات و تولیدات خود مهیا می بینند و از آن استفاده می کنند.»

چراغی در بخش دیگر سخنان خود درباره لزوم فرهنگ سازی در استفاده از وسایل کمک آموزشی برای خانواده ها نیز توضیح می دهد: اغلب اسباب بازی هایی که در حوزه کودکان تولید می شود تجملاتی هستند مثل ماشین های کنترلی یا هواپیما. در حالی که اسباب بازی های فکری می توانند علاوه بر تقویت هوش افراد، زمینه رشد و پرورش آنها را فراهم کنند و خوب است که این نمایشگاه هر دو محصول را به صورت توأم با هم ارائه می کند.»

وقتی کتاب ها تبدیل به بازی می شوند

به سراغ ناشری می رویم که در کنار کتاب های خود، اسباب بازی ها و محصولات فکری و آموزشی متنوعی را قرار داده است. این غرفه هم مانند سایر غرفه های فروش محصولات کمک آموزشی، در بخش غیر کتاب مشتریان بیشتری دارد. علیرضا خان احمدلو، مدیر فروش انتشارات «بافرنندان» نیز ارائه بازی ها و محصولات فکری و آموزشی و کتاب ها را لازم و ملزوم می داند و می گوید: «ما کتاب هایی ارائه می کنیم که مثلاً از سه ماهگی تا یک سالگی نوزادان را در بر می گیرد. این کتاب ها اغلب در بردارنده نکات آموزشی جذابی برای تقویت هوش نوزاد هستند و خانواده ها می توانند با تهیه آنها روند آموزش و پرورش فرزندان خود را تکمیل

کنند.»

او با ذکر مثالی می گوید: «مکعب های رنگی و مکعب های پارچه ای برای شناسایی رنگ و تشخیص رنگ خیلی خوب هستند، یا لگوها می توانند قدرت خلاقیت کودک را پرورش دهند. ما همه این ها را در کتاب ها به صورت تئوری بیان کرده ایم و در اینجا می فروشیم تا کاربردی تر باشد.»

مریم حسینی به همراه نگین، دختر پنج ساله اش یکی از بازدید کنندگان بخش کودک است، او که هم اسباب بازی و هم کتاب برای کودکش خریده است، می گوید: «اولویت اصلی من خرید کتاب بود، ولی وقتی دیدم برای کودکان علاقه مند به آموزش الفبا و انگلیسی، نرم افزار و بسته های آموزشی جذاب وجود دارد، آنها را هم خریداری کردم. در غرفه ای هم عروسک های دستی فروخته می شد که به اصرار دخترم آن را خریدم. به نظر من فروش عروسک یا اسباب بازی هایی از این دست می تواند انگیزه بچه ها را برای حضور در نمایشگاه کتاب و علاقه مند شدن آنها نسبت به کتاب، بیشتر کند.»

با نگاهی به سخنان دست اندر کاران و فعالان حوزه کودک و نوجوان به این نتیجه می رسیم که ارائه بازی های فکری و آموزشی در کنار کتاب، فرصتی مغتنم برای رشد و تقویت ذهن کودکان و نوجوانان است و نمایشگاه کتاب هم فرصتی برای عرضه این محصولات است تا تفریح و تفکر با هم آمیخته شود.

سالن هایی پر از شادی و هیجان، جایی برای کودکان و نوجوانان که کتاب های رنگارنگ و خواندنی شان را می توانند در آنجا پیدا کنند. سالن های کودک و نوجوان را با چادرهای صورتی رنگ بعد از بخش ناشران دانشگاهی خواهید دید؛ رنگی جذاب و خیره کننده که انگشت های کوچک بچه ها آن را نشانه گرفته است. در این سالن ها علاوه بر کتاب، اسباب بازی های متنوعی نیز برای فروش ارائه شده است، این بخش نسبت به دیگر بخش ها مشتریان و مخاطبان بیشتری دارد و بچه ها با ایستادن در مقابل غرفه ها با اصرار خواستار اسباب بازی هستند. در این گزارش نگاهی به قرار گرفتن اسباب بازی ها و کتاب ها در کنار هم داشته ایم.

لزوم ورود به بازی های فکری

کتاب ها در بسته های زیبا و متنوع روی سکوهای غرفه جانمایی شده اند، رنگ هایی چون قرمز، آبی، زرد، صورتی و نارنجی جلد کتاب ها را پوشانده است، کودکان که به این غرفه می رسند تصور می کنند یک اسباب بازی را در مقابل خود دارند، ولی آنها کتاب هایی با طراحی جلد و صحنه های شکیل و زیبا هستند. آمنه عبدلی، معاون انتشارات «گوهر دانش» در این زمینه می گوید: «ما مجموعه ای از کتاب های مرتبط را در این بسته ها قرار داده ایم تا هم برای بچه ها جذاب باشد و هم خانواده ها بتوانند مجموعه ای از کتاب ها را با قیمت مناسب تری خریداری کنند. اما هنوز در حوزه اسباب بازی و بازی های فکری وارد نشده ایم، در حالی که هر وقت خانواده یا کودکی به ما می رسد درباره اسباب بازی سوال می کند.»

او با اشاره به غرفه ای در نزدیکی غرفه انتشارات خود که فقط اسباب بازی می فروشند و مشتریان زیادی دارد، عنوان می کند: «اگر چه فروش ما کم نیست ولی مسأله اینجاست که غرفه اسباب بازی فروش ها معمولاً از غرفه ناشران شلوغ تر و پر مخاطب تر است، البته من مخالف ارائه بازی های فکری و آموزشی

نیستم و فکر می کنم که خیلی هم خوب است، اما مسأله اینجاست که بخش عمده ای از مخاطبان کودک نمایشگاه کتاب به آن سمت جذب می شوند و ممکن است که کتاب خوب دیده نشود. البته ما به تازگی نیز تصمیم گرفته ایم به عرصه بازی های فکری وارد شویم تا بتوانیم به نیاز مخاطبان خود به درستی پاسخ دهیم.»

عبدلی همچنین درباره مخالفت برخی ناشران با حضور فعالان حوزه اسباب بازی در نمایشگاه کتاب می گوید: «اگر کتاب و بازی همزمان با هم ارائه شود، انتقادی متوجه ناشر نیست، اما اینکه فقط به اسباب بازی بسنده شود اتفاقی است که باید برای آن چاره ای اندیشیده شود.»

ضرورتی انکارناپذیر

از غرفه هایی که بیشتر به ارائه اسباب بازی های فکری و آموزشی پرداخته است، می توان به غرفه «گلدونه» اشاره کرد؛ جایی که مخاطبان زیادی را به خود جذب کرده و فروش نسبتاً خوبی نیز دارد. علی محمدی، مسئول فروش این غرفه اظهار می کند که حدود ۵۰ بازی فکری و آموزشی در نمایشگاه کتاب تهران عرضه کرده است که برای سنین شش ماه تا ۹ سال کاربرد دارد.

او می گوید: «اغلب مردم به دنبال محصولات کمک آموزشی هستند و به دلیل اینکه عرضه این محصولات در شهر عموماً جای مشخصی ندارد، زمانی که مردم به نمایشگاه می آیند و نمونه کارها را می بینند،

ترجیح می دهند از اینجا خرید کنند. به نظر من این موضوع اصلاً بد نیست، زیرا این محصولات در دسترس آنها قرار دارد.»

محمدی برای اثبات نظر خود دلایل توجیهی هم دارد و می افزاید: «کتاب برای یادگیری است و اسباب بازی هم می تواند مانند کتاب برای کودکان یاددهنده باشد، پس می توان گفت که هر اسباب بازی فکری خوب نیز می تواند در حکم یک کتاب باشد. گاهی آموزش یک موضوع توسط استاد و مربی زمان زیادی می برد در حالی که یک اسباب بازی فکری خوب و مناسب می تواند این کار را به درستی و در مدت زمان کوتاه تری انجام دهد. اما شاهد این هستیم که جای اسباب بازی های فکری در مهد های کودک، مدارس و حتی کتابخانه ها خالی است و باید برای این موضوع راهکاری اندیشیده شود.»

به گفته او گاهی پدر و مادرها برای یک شب تفریح یا برای مناسبتی مثل تولد، ۶۰ یا ۷۰ هزار تومان هزینه شام و خوراکی می پردازند، اما برای خرید یک وسیله فکری و آموزشی ۱۰ هزار تومانی کلی فکر می کنند.

بازی؛ نیاز کودک

احمد چراغی، مدیر مسئول انتشارات «پاران علم و دانش» عرضه اسباب بازی در کنار کتاب را مغایر با هم نمی داند و می گوید: «من با این مسأله مشکلی ندارم، اما موضوع اینجاست که گاهی برخی از

محمود پاک‌نیت:

نوشتار، ماندنی است

وقتی آگاهانه، بهترین انتخاب‌ها را داشته باشیم، کتاب می‌شود مشعلی فروزان که جهل و نادانی‌های مسیر زندگی انسان را روشن می‌کند و گرم‌ترین همنشینی‌ها را برایمان رقم می‌زند

با یاد و نام او که اندیشه را به ما ارزانی داشت و چگونه اندیشیدن را یادمان داد. گفتار رفتنی است و نوشتار ماندنی. گفتار برای جمعی محدود است و در بیش از یک جمع چند صد نفری جایی ندارد اما کتاب و نوشتار ماندنی است و به محض ثبت بر کاغذ سال‌ها می‌ماند و تاثیر آن تا سال‌ها بعد باقی خواهد ماند. نسل به نسل می‌آیند و می‌روند و این کتاب است که در ریشه بسیاری از افراد باقی می‌ماند. با خواندن کتاب می‌توان به اندیشه‌ها و تفکرات انسان هانفوذ کرد. می‌توان یک جامعه را فهمید و درک کرد. می‌توان جایگاه‌های فردی را شناخت؛ حالا از هر فرهنگ و آیین و رسوم دیگری باشند.

تاریخ، پزشکی، ریاضیات و خلاصه علوم مختلف حتی در کشورهای دیگر همه و همه باید در لباس کتاب، از نسلی به نسل دیگر منتقل شوند. کتاب تنها وسیله‌ای است که در انحصار یک فرد و یک نهاد نیست و تعمیم‌پذیری‌اش تا ابد ادامه خواهد داشت. می‌شود بهترین اندیشه‌ها و ایده‌ها از بزرگان، فیلسوفان، دانشمندان، متفکران و... را در قالب کتاب ارائه کرد و به عنوان یک میراث بزرگ برای یک جامعه به جا گذاشت.

بدون هیچ‌گونه تردیدی کتاب هم می‌تواند همچون تیغ دولبه باشد و همانقدر که در فراگیر کردن صلح و ارزش‌های معنوی پیش‌تاز است در خرابی و ایجاد ضدازش نیز می‌تواند خوب بتازاند. باید بشر سطح آگاهی، دانایی و اطلاعات خود را تا آنجا بالا ببرد که بدرا از خوب تمییز دهد و گرفتار لبه مخرب آن نشود.

اگر چه کتاب، تاریکی‌های زندگی را روشن می‌کند و انسان را به شناخت بهتر می‌رساند اما از آنسو نیز می‌تواند بشر را در جهل بگذارد. با این حال، وقتی آگاهانه، بهترین انتخاب‌ها را داشته باشیم، کتاب می‌شود مشعلی فروزان که جهل و نادانی‌های مسیر زندگی انسان را روشن می‌کند و گرم‌ترین همنشینی‌ها را برایمان رقم می‌زند. در جامعه متمایز بودن افرادی که ارتباط بیشتری با کتاب دارند به دلیل نحوه تفکر آنها، کاملاً مشهود است.

من از اینکه کتاب می‌خوانم خوشحالم و اردیبهشت را دوست دارم. هر جا را نگاه می‌کنم شوق و هیجان می‌بینم و دل‌م روشن می‌شود و فکر می‌کنم اگر این اشتیاق همیشگی باشد می‌توان آینده‌ای بهتر داشت. به امید اینکه همه انسان‌ها در پناه کتاب و احترام به آن با خواندن و درک کردنش، زندگی خوبی را برای خود و دیگران میسر سازند.

فرهاد فخرالدینی:

مدیون کتاب هستم

روزهای دبیرستان من پر بود از درس‌هایی که به سختی می‌توانستم قبول‌شان کنم و همیشه با اینکه به دانش آموز بگویند چطور حرف بزن و چطور بنویس و چطور بیان‌دیش مشکل داشتیم اما در همان دوره کتاب‌هایی را خواندم که زندگی من را تغییر دادند و تمام هوش من را متعلق به خود کردند. کتابخانه ملی می‌رفتم و کتاب‌های شادروان روح‌الله خالقی را می‌خواندم. ۳ سال طول کشید تا با تفکر او آشنا شدم و همان زمان بود که توانستم راه روشنی را پیش پای خود ببینم. می‌توانستم به وضوح زیبایی زندگی را درک کنم. همانجا بود که فخرالدینی متولد شد و این یعنی، من مدیون کتاب هستم.

بدون شک مردم از کتاب و کتابخوانی فراری نیستند و این مساله از حضورشان در نمایشگاه کتاب مشهود است. اگر از کتاب بیزار باشند، با این میزان اشتیاق، به جستجوی کتاب نمی‌روند. شاید قدری کلیشه‌ای باشد اما این خانواده است که باید در پله اول کتابخوانی، دست کودک خود را بگیرد و برای بالا رفتن به او کمک کند. بدون شک این مساله باید به صورتی در کودک جا بیفتد که کودک گمان نکند به خواندن کتاب مجبور است. شخصا با هر گونه درس دانی مخالف هستم. زندگی کردن را باید هر فرد خودش بیاموزد و فایده کتاب خواندن را نیز خود کودک باید دریابد.

ایران منبع سرشاری از هنر است که دستی توانا لازم است برای استخراج آن. باید با ایجاد موقعیت‌های خوب، فرصت بزرگ شدن را در اختیار انسان‌هایی قرار داد که بن‌مایه هنر را دارند؛ فرصتی که بتواند نویسندگانی بزرگ تربیت کند و کمکی باشد برای استعدادهایی که امکان چاپ کتاب را ندارند یا از ترس ضرر و زیان دست به انتشار نمی‌زنند. من می‌گویم همه کسانی که در کار نشر هستند از نویسنده و ناشر تا طراح جلد و صفحه‌بند و حرف‌فچین، همه عاشق هستند که می‌توانند بدون چشمداشت عمر خود را پای این کار بگذارند. اصلاً می‌شود از چهره‌هایشان متانت و آرامش را خواند. حتماً با افراد کتابخوان برخورد داشته‌اید و لابد بی‌آزار بودن را در منش و رفتارشان دیده‌اید. این افراد مطمئناً در تربیت کودک‌شان نیز وقت می‌گذارند و کافی است کشور ما پر باشد از کتابخوان‌هایی اینچنین؛ بدون هیچ تردیدی در این شرایط نسلی روشن و فرهیخته خواهیم داشت.

کتاب لازم‌ه جامعه‌ای است که می‌خواهد رو به کمال حرکت کند. جامعه‌ای که با گذشت روزگاران سخت همچنان سرپاست و تاکنون خم به ابرو نیاورد. به امید اینکه با سخت گرفتن به خودمان، نسلی را پرورش دهیم که آزاد می‌اندیشد و از حرکت نمی‌ایستد مگر آنکه به کمال رسیده باشد.

من می‌گویم همه کسانی که در کار نشر هستند از نویسند و ناشر تا طراح جلد و صفحه‌بند و حرف‌فچین، همه عاشق هستند که می‌توانند بدون چشمداشت عمر خود را پای این کار بگذارند

از قافله نشر الکترونیک عقب‌نمانیم

نسخه‌های کتابی که به فروش می‌رسد در اختیار بقیه قرار نگیرد. هنوز تعریف درستی از این نوع نشر در کشور وجود ندارد و بسیاری از کتاب‌ها به صورت غیر اصولی الکترونیکی می‌شوند و به امنیت آنها اهمیتی داده نمی‌شود. هکرها و سارقان اینترنتی به راحتی با قفل‌شکنی و رمزگشایی به محتوای کتاب‌ها دسترسی پیدا می‌کنند و آنها را در اختیار دیگران قرار می‌دهند.

نوروز پور در این باره می‌گوید: «مسئله زیرساختی این قضیه یعنی حق کپی‌رایت نیز باید حل شود تا ناشران با خیالی آسوده به دنبال نشر الکترونیک ملحق شوند. این اتفاق می‌تواند از خودنمایشگاه کتاب شروع شود و بعد به جاهای دیگر برسد تا این واهمه را از ناشران دور کند که اگر آثارشان را روی مדיای الکترونیک ببرند حق و حقوقشان رعایت می‌شود و امکان کپی غیرقانونی همچنان وجود ندارد.»

مدیر کمیته ناشران الکترونیک یادآور می‌شود: «بعضی از ناشران ما به نشر الکترونیک پیوسته‌اند هر چند که نسخه‌های غیرقانونی بسیاری وجود دارد اما هستند کسانی که حق و حقوق ناشر را رعایت می‌کنند، حتی بعضی از سازندگان گوشه‌مذاکراتی داشته‌اند که یک کتابخانه دیجیتال روی دستگاه‌شان قرار دهند که اینک چند مדיا در ایران این کار را انجام داده است.»

اگر سازی وجود داشته باشد که تضمین کند وقتی مؤلف یا ناشری اثری را به صورت الکترونیک و در قالب eBook منتشر می‌کند، این اثر فقط در اختیار و تملک کسی قرار می‌گیرد که آن را خریداری کرده و مبلغی را بابت آن پرداخته، ناشران ما کم‌کم به این شیوه از نشر روی خوش نشان می‌دهند.

اگر اقبال به نشر الکترونیک، هم از طرف دولت و هم از طرف بخش خصوصی و ناشران نشان داده شود، دیگر افراد مجبور نخواهند شد که تعداد زیادی کتاب را در منازل خود نگهداری کنند که اسباب کثی‌ها عذاب‌آور باشند. البته این سخن به معنای آن نیست که کتاب چاپی و کاغذی نباید انتشار یابد. حتی با وجود گرانی کاغذ و وضعیت اقتصادی مخاطبان کتاب، هنوز درصد بالایی از کتابخوان‌های کشور ما کتاب‌های کاغذی را ترجیح می‌دهند. به نظر می‌رسد که ما هم دیر یا زود باید به این قافله بپیوندیم. شاید اگر زیرساخت‌های این موضوع فراهم و به ناشران اطمینان خاطر داده شود که کتاب‌هایشان در فضای امنی قرار می‌گیرد که امکان تکثیر غیرقانونی آنها وجود ندارد، خیلی از آنها تمایل به انتشار کتاب‌هایشان در قالب و شکل الکترونیکی داشته باشند و با توجه به گرانی کاغذ که ناشران چندسالی است با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، آزمون این راه می‌تواند هزینه‌های چاپ کتاب را برایشان کم کند. شاید نشر الکترونیک بتواند حرکت چرخ صنعت نشر ما را به سوی چشم‌اندازهای نو و گسترش فرهنگ کتابخوانی شتاب بیشتری دهد.

کتاب الکترونیک و توجه ویژه و ایجاد انگیزه مداوم این شیوه نشر شد، زمانی رخ داد که ۴۰۰ هزار نفر طی چند روز از طریق یک پایگاه اینترنتی رمان کوتاه استفن کینگ به نام «سوار بر گلوله» را دریافت کرده و آن را خواندند. این آمار یعنی نزدیک نیم میلیون نفر آمادگی دارند که کتاب را از طریق رایانه خود مطالعه کنند. نمونه دیگری از کتاب‌های الکترونیک موفق که در دنیا عرضه شد، مجموعه کتاب‌های «هری پاتر» در اینترنت بود که میلیون‌ها نسخه از آن فروش رفت؛ این موضوع نشان دهنده آن است که نشر الکترونیک جایگاه خود را در میان مخاطبان پیدا کرده است و پا به پای نشر سنتی جلو می‌رود؛ به گونه‌ای که طبق آمار اعلام شده، ۲۲ درصد از فروش ناشران در سال ۲۰۱۲ به

سال‌هاست که از عصر گوتنبرگ و اختراع دستگاه چاپ گذر کرده‌ایم؛ عصری که چاپ جای ارتباطات شفاهی را برای فراگیر کردن علم، دانش و آگاهی گرفت. حالا دیگر دنیای ارتباطات آن قدر پیشرفت کرده است که کتاب‌ها را می‌توان در یک چشم‌برهم‌زدن روی رایانه شخصی خانه آورد و خواند. این گونه است که نوشته‌ها، مرزها را در می‌نورند و از خطوط نامرئی نوری می‌گذرند و بر صفحه تلفن، بوک ریدر و تبلت ما ظاهر می‌شوند. این تعریف ساده شده نشر الکترونیک است که وقتی شکل گرفت عده‌ای بر این گمان بودند، چاپ سنتی را کنار می‌زند، اما نشر الکترونیک گسترش یافت و چاپ سنتی هم سر جای خودش باقی ماند. وقتی صنعت چاپ اختراع شد کسی فکرش را نمی‌کرد که روزگاری فرا برسد که بتوان بدون کاغذ و جوهر، اثری را خلق کرد.

در آن زمان نشر الکترونیک صرفاً یک رویا بود و تا تحقق آن فاصله زیادی وجود داشت. اما در روزگار مدرن، با جهشی که در عرصه الکترونیک پیش آمده و با همگانی شدن اینترنت، عرصه تازه‌ای برای انتشار کتاب پیدا شده است. وجود eBook یا کتاب الکترونیک که روزگاری یک آرزو بود، در دنیای امروز نه تنها تحقق یافته بلکه در حال گسترش و ریشه دواندن است.

واقعیت این است که این نوع نشر قابلیت‌ها و امکانات بسیاری دارد و روز به روز شاهد گسترش و افزایش تقاضا برای آن در جهان هستیم. اما حتی در توسعه‌یافته‌ترین کشورهای جهان نیز کتاب الکترونیک نتوانسته با کتاب‌های چاپی با قدمتی چندصدساله رقابت کند. اما قطعاً نمی‌توان منکر قابلیت‌های این نوع نشر و اهمیت آن در تولید اطلاعات شد. با توجه به اهمیت نشر الکترونیک، نمایشگاه کتاب تهران نیز یک سالن را به ناشران این حوزه اختصاص داده است. در این بخش ۱۲۳ ناشر و موسسه با بیش از دو هزار اثر حضور دارند و کتاب‌های الکترونیک خود را عرضه کرده‌اند.

یکی از مزیت‌های نشر الکترونیک این است که از نظر اقتصادی برای ناشر به صرفه‌تر است؛ چرا که او دیگر مجبور نیست برای کاغذ و لیتوگرافی و چاپ هزینه کند و از سوی دیگر نشر الکترونیک مراحل آماده‌سازی کوتاه‌تری نسبت به نشر سنتی دارد.

و هرگز نوروز پور، مدیر کمیته ناشران الکترونیک بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران در باره به صرفه‌تر بودن نشر الکترونیک نسبت به نشر سنتی می‌گوید: «هزینه انتشار کتاب الکترونیک چون با بحث نرم‌افزار سر و کار دارد، برای ناشر ارزان‌تر و به صرفه‌تر است، از این رو ناشر سنتی با پیوستن به نشر الکترونیک و با صرف هزینه کمتری می‌تواند کتاب چاپ کند. با این رویکرد می‌توان همگام با سخنان مقام معظم رهبری درباره اقتصاد مقاومتی گام برداشت.

شاید یکی از اتفاقاتی که باعث فراگیری پرشتاب و رشد گسترده نشر

نشر الکترونیک جایگاه خود را در میان مخاطبان پیدا کرده است و پا به پای نشر سنتی جلو می‌رود؛ به گونه‌ای که طبق آمار اعلام شده، ۲۲ درصد از فروش ناشران در سال ۲۰۱۲ به کتاب‌های الکترونیکی اختصاص داشته است

کتاب‌های الکترونیکی اختصاص داشته است.

با وجود اینکه نشر الکترونیک روز به روز در حال گسترش است اما این شیوه نشر در ایران حرکت کندی دارد. به گفته نوروز پور باید در این بخش فعالیت‌های ترویجی بیشتری صورت گیرد.

با توجه به تحولات سریع عرصه تکنولوژی، به طور قطع در آینده، نشر در کشور ما هم به این سمت حرکت خواهد کرد. اما یکی از علت‌های کندی گسترش نشر الکترونیک این است که اغلب ناشران ما به نشر سنتی گرایش دارند و از طرف دیگر چون کشورمان تابع قانون کپی‌رایت نیست، ترس هدر رفتن سرمایه خود را هم دارند. آنها مطمئن نیستند که

حدیث کتاب

امام علی (ع):
کتاب، غذای روح بشر است.

بیانات مقام معظم رهبری

باید کتاب اقلأ ده برابر این میزان، رواج و توسعه و حضور داشته باشد.

فراسوی مرزها

آرژانتین و پرو

آرژانتینی‌ها کتابخوان‌ترین و پرویی‌ها روزنامه‌خوان‌ترین مردم سرزمین‌های آمریکای لاتین هستند. سرزمین اعتراض‌ها با تاریخی لبریز از خفقان و گرفت و گیرهای سیاسی، در حال حاضر آمار قابل تحسین در زمینه کتاب دارد. کمی آنسوتر، در کشور پرو نیز ۷۲ درصد مردم روزنامه می‌خوانند. البته آمار پرو در مقایسه با دیگر کشورهای آمریکای لاتین بسیار پایین است. آمار نشان می‌دهد ۵۵ درصد مردم آرژانتین به صورت منظم کتاب می‌خوانند، حال آنکه همین رقم در کشور پرو نزدیک به ۳۰ درصد است. به همین دلیل مسئولان این کشور تصمیم گرفته‌اند با برپایی نمایشگاه‌های سالانه گامی مثبت در جهت تغییر آمار و روی آوردن مردم به کتاب و کتابخوانی بردارند. در عین حال باید دقت داشت در همین پرو، ۷۱ درصد مردم روزنامه می‌خوانند و مطالب نشریات را دنبال می‌کنند. درباره مردم آرژانتین هم بد نیست بدانید بیشتر شیفته مطالعه کتاب‌های ترجمه هستند و یکی از ژانرهای محبوب در این کشور، مطالعه زندگی‌نامه شخصیت‌های مشهور جهان است؛ چنانچه در سال ۲۰۱۱، زندگی‌نامه استیو جابز یکی از پرفروش‌ترین کتاب‌ها در آرژانتین بود.

پیشنهاد ویژه

۱۴ جلد «فرهنگنامه کودکان و نوجوانان»، پیشنهاد ویژه ما برای شماست. البته جلد جدید این فرهنگنامه به نمایشگاه کتاب امسال نرسیده، اما ۱۴ جلد قبلی در نمایشگاه عرضه می‌شود. جلد پانزدهم این مجموعه قرار بود به نمایشگاه برسد اما چنین امری میسر نشده است. «فرهنگنامه کودکان و نوجوانان»، دایره‌المعارفی عمومی و مصور است که از سال ۱۳۵۸ تاکنون با دیدگاهی علمی-پژوهشی و با تکیه بر فرهنگ ایران و جهان متناسب با دانش پایه و زبان و بیان گروه سنی ۱۰-۱۶ سال تهیه شده. در تألیف این فرهنگنامه بیش از ۳۰۰ صاحب‌نظر و متخصص رشته‌های مختلف همکاری می‌کنند و کلیه فعالیت‌های فرهنگنامه زیر نظر شورای اجرایی و دبیر آن صورت می‌گیرد. این مجموعه تاکنون توانسته برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، جایزه ترویج علم ایران و جایزه بهترین مقاله‌های دینی در دایره‌المعارف‌ها باشد.

اردیبهشت کتاب

ویژه بیست و هفتمین

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

زیر نظر: کمیته روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

سر دبیر: رضامعصومی

همکاران: حسن همایون، کمال صادقی، یاسر نوروزی، حسام مطهری، داود پنهانی، ساره گودرزی، الهام برمکی، یاسر سماوات، الهام عدیمی، نغمه فتاحی، علیرضا حافظی، زینب کاظم خواه

ویراستار: حسین محمدیانی

حروفچین: سودابه بیات

عکس‌ها: داود پورامجد، پیمان داورپناه، کیا رستار،

نجمه صادقی، زهرا قنبری، محمدرضا نیک‌فر

مدیر هنری: محمد مهدی اشرف‌سمانی

یکی از راهکارهای ایجاد جاذبه‌های نمایشگاهی، تزئینات ویژه غرفه‌داری است. در تمام دنیا، ناشران در کنار تسهیلاتی که مسئولان برگزاری برای نمایشگاه در نظر می‌گیرند، غرفه‌های خود را به شکل‌های خلاقانه تزئین می‌کنند تا وجوه بصری و جاذبه‌های نمایشگاهی نیز بیشتر به چشم بیاید.

سخنان بزرگان

خورخه لوئیس بورخس

بهشت برای من تجسمی از یک کتابخانه بزرگ است.

جان ویلسن

دریغ از کتابی و گوشه دنجی.

توماس کارلایل

مجموعه‌ای از کتاب‌ها می‌توانند خودشان بزرگ‌ترین دانشگاه باشند.

لولین فایر

کتاب خواندن، بزرگ‌ترین لذت هر مرد شرافتمندی است.

جورج برنارد شا

خواندن، دن کیشوت را آقای محترمی کرد. باور به خواننده‌هایش او را دیوانه کرد.

مُنْتَسِکیو:

کتاب را زیاد مطالعه کنید تا بفهمید که هیچ نمی‌دانید.

دنی سیسرون

اتاق بدون کتاب، مثل جسم بی‌روح است.

حکایت کتابت

کتاب‌هایی که خوانده نمی‌شود

در تاریخ ۲۶ دسامبر سال ۲۰۰۰ بخش بین‌المللی رادیوی یکی از مهم‌ترین بنگاه‌های خبری جهان، گزارشی درباره کتابخوانی پخش کرد با عنوان «صادق باشید، واقعا همه آن کتاب‌ها را خوانده‌اید؟» بر اساس این گزارش در سال ۱۹۹۹ از ۵۰ میلیون جلد کتابی که هنگام عید کریسمس، مردم در سراسر اروپا به یکدیگر هدیه داده بودند، یک میلیون جلد آن اصلاً باز نشده بود! ملت هدیه‌رامی گیرند، کاغذ کادوی آن را بیاز می‌کنند، احياناً نگاهی به آن می‌اندازند و بعد آن را در کتابخانه‌شان می‌گذارند. همین! این پدیده به حدی همه‌گیر است که از آن با عنوان «سندروم کریسمس» یاد می‌کنند؛ کتاب‌هایی که هدیه داده می‌شود اما خوانده نمی‌شود. این موضوع به خصوص در مورد کتاب‌های معروف و پرفروش روز صادق است. از گزارش فوق یک مورد دیگر هم استنباط می‌شد: اگر چه زنان اروپایی بیشتر از مردان این قاره به کتاب علاقه دارند و سراغ کتاب‌های تازه می‌روند اما زودتر از مردان از کتابی که به اصطلاح دست‌انداز دارد و راحت جلونمی‌رود، خسته می‌شوند؛ بنابراین سعی کنید به قدر کفایت بخرید چون اگر قرار است کتابی را بخریم و نخوانیم، تنها قسمتی از فضای خانه را اشغال کرده‌ایم.

گران‌قیمت‌ترین کتاب دنیا روز سه‌شنبه ۲۶ نوامبر سال ۲۰۱۲ به قیمت ۱۴/۱۶ میلیون دلار در یکی از حراجی‌های نیویورک فروخته شد (چیزی بالغ بر ۴۰ میلیارد تومان!) این کتاب نایاب، اولین کتابی است که در ایالات متحده نوشته و چاپ شده. پرداخت مبلغی اینچنین برای یک کتاب، نه تنها باورنکردنی است بلکه رکورد قیمت تمام کتاب‌های گران‌قیمت پیش از خود را هم شکسته.

این کتاب، ترجمه‌ای از سروده‌های مذهبی حضرت داوود است که ۱۱ نسخه بیشتر از آن در جهان موجود نیست. البته خریدار این نسخه، اعلام کرده همه نسخه‌های این کتاب را خریده است و قصد دارد آنها را به کتابخانه‌های آمریکا

هدا کند تا مردم هم بتوانند از این متن مذهبی استفاده کنند. هر چند، چنین قیمت بالایی دلیل دیگری هم دارد؛ این کتاب در واقع اولین کتاب شعر در ایالات متحده است که چاپ شده و همین امر باعث شده به این قیمت به فروش برسد.